

SPRÁVA O HODNOTENÍ ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE

„ÚZEMNÝ PLÁN OBCE POLOMA“

v rozsahu podľa prílohy č.5 zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov

Obsah

A. ZÁKLADNÉ ÚDAJE	4
I. Základné údaje o obstarávateľovi.....	4
1. Označenie	4
2. Sídlo.....	4
3. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa, osoby s odbornou spôsobilosťou na obstarávanie územnoplánovacích podkladov a územnoplánovacej dokumentácie obcami a samosprávnymi krajmi (§ 2a stavebného zákona), od ktorej možno dostať relevantné informácie o územnoplánovacej dokumentácii, a miesto na konzultácie	4
II. Základné údaje o územnoplánovacej dokumentácii.....	4
1. Názov	4
2. Územie	4
3. Dotknuté obce	4
4. Dotknuté orgány	4
5. Schvaľujúci orgán	4
6. Vyjadrenie o vplyvoch územnoplánovacej dokumentácie presahujúcich štátne hranice.....	4
B. ÚDAJE O PRIAMYCH VPLYVOCH ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA.....	5
I. Údaje o vstupoch	5
1. Pôda - záber pôdy celkom, z toho zastavané územie (ha, poľnohospodárska pôda, lesné pozemky, bonita), z toho dočasný a trvalý záber	5
2. Voda, z toho voda pitná, úžitková, zdroj vody (verejný vodovod, povrchový zdroj, iný), odkanalizovanie.....	5
3. Suroviny - druh, spôsob získavania	6
4. Energetické zdroje - druh, spotreba	6
5. Nároky na dopravu a inú infraštruktúru	8
II. Údaje o výstupoch.....	10
1.Ovzdušie - hlavné zdroje znečistenia ovzdušia (stacionárne, mobilné), kvalitatívna a kvantitatívna charakteristika emisií, spôsob zachytávania emisií, spôsob merania emisií.....	10
2.Voda - celkové množstvo, druh a kvalitatívne ukazovatele vypúšťaných odpadových vôd, miesto vypúšťania (recipient, verejná kanalizácia, čistiareň odpadových vôd), zdroj vzniku odpadových vôd, spôsob nakladania	10
3. Odpady - celkové množstvo (t/rok), spôsob nakladania s odpadmi.....	12

4. Hluk a vibrácie (zdroje, intenzita)	13
5. Žiarenie a iné fyzikálne polia (tepelné, magnetické a iné - zdroj a intenzita).....	13
6. Doplňujúce údaje (napr. významné terénne úpravy a zásahy do krajiny).....	13
C. KOMPLEXNÁ CHARAKTERISTIKA A HODNOTENIE VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA	13
I. Vymedzenie hraníc dotknutého územia	13
II. Charakteristika súčasného stavu životného prostredia dotknutého územia - podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie	13
1. Horninové prostredie - inžiniersko-geologické vlastnosti, geodynamické javy (napr. zosuvy, seizmicita, erózia a iné), ložiská nerastných surovín, geomorfologické pomery (napr. sklon, členitosť), stav znečistenia horninového prostredia.....	13
2. Klimatické pomery - zrážky (napr. priemerný ročný úhrn a časový priebeh), teplota (napr. priemerná ročná a časový priebeh), veternosť (napr. smer a sila prevládajúcich vetrov)	14
3. Ovzdušie - stav znečistenia ovzdušia	14
4. Vodné pomery - povrchové vody (napr. vodné toky, vodné plochy), podzemné vody vrátane geotermálnych, minerálnych, pramene a pramenné oblasti vrátane termálnych a minerálnych prameňov (výdatnosť, kvalita, chemické zloženie), vodohospodársky chránené územia, stupeň znečistenia podzemných a povrchových vôd.....	14
5. Pôdne pomery - kultúra, pôdny typ, pôdny druh a bonita, stupeň náchylnosti na mechanickú a chemickú degradáciu, kvalita a stupeň znečistenia pôd.....	15
6. Fauna, flóra - kvalitatívna a kvantitatívna charakteristika, chránené vzácne a ohrozené druhy a biotopy, významné migračné koridory živočíchov	15
7. Krajina - štruktúra, typ, scenéria, stabilita, ochrana.....	16
8. Chránené územia, chránené stromy a ochranné pásma podľa osobitných predpisov [napr. národné parky, chránené krajinné oblasti, navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, európska sústava chránených území (NATURA 2000), chránené vodohospodárske oblasti], územný systém ekologickej stability (miestny, regionálny, nadregionálny)	19
9. Obyvateľstvo - demografické údaje (napr. počet dotknutých obyvateľov, veková štruktúra, zdravotný stav, zamestnanosť, vzdelanie), sídla, aktivity (poľnohospodárstvo, priemysel, lesné hospodárstvo, služby, rekreácia a cestovný ruch), infraštruktúra (doprava, produktovody, telekomunikácie, odpady a nakladanie s odpadmi).....	20
10. Kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti, archeologické náleziská.....	27
11. Paleontologické náleziská a významné geologické lokality (napr. skalné výtvory, krasové územia a ďalšie)	27
12. Iné zdroje znečistenia (hlukové pomery, vibrácie, žiarenie).....	28
13. Zhodnotenie súčasných environmentálnych problémov	28
III. Hodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti (predpokladané vplyvy priame, nepriame, sekundárne, kumulatívne, synergické, krátkodobé, dočasné, dlhodobé a trvalé) podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie	29
1. Vplyvy na obyvateľstvo	29
2. Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery	30

3. Vplyvy na klimatické pomery	30
4. Vplyvy na ovzdušie (napr. množstvo a koncentrácia emisií a imisií)	30
5. Vplyvy na vodné pomery (napr. kvalitu, režimy, odtokové pomery, zásoby)	30
6. Vplyvy na pôdu (napr. spôsob využívania, kontaminácia, pôdna erózia).....	31
7. Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy (napr. chránené, vzácne, ohrozené druhy a ich biotopy, migračné koridory živočíchov, zdravotný stav vegetácie a živočíšstva atď.)	31
8. Vplyvy na krajinu - štruktúru a využívanie krajiny, scenériu krajiny	32
9. Vplyvy na chránené územia a ochranné pásma [napr. chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, európska sústava chránených území (NATURA 2000), národné parky, chránené krajinné oblasti, chránené vodohospodárske oblasti], na územný systém ekologickej stability	32
10. Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, vplyvy na archeologické náleziská	32
11. Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality.....	32
12. Iné vplyvy	32
13. Komplexné posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a ich porovnanie s platnými právnymi predpismi	32
14. Zhodnotenie splnenia požiadaviek zo stanovísk k oznámeniu	33
IV. Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie	35
V. Porovnanie variantov (vrátane porovnania s nulovým variantom).....	36
1. Tvorba súboru kritérií a určenie ich dôležitosti na výber optimálneho variantu	36
2. Porovnanie variantov	36
VI. Metódy použité v procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie a zdravie a spôsob a zdroje získavania údajov o súčasnom stave životného prostredia a zdravia	37
VII. Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch, ktoré sa vyskytli pri vypracúvaní správy o hodnotení.....	38
VIII. Všeobecne záverečné zhrnutie	38
IX. Zoznam riešiteľov a organizácií, ktoré sa na vypracovaní správy o hodnotení podieľali, ich podpis (pečiatka).....	38
X. Zoznam doplňujúcich analytických správ a štúdií, ktoré sú k dispozícii u navrhovateľa a ktoré boli podkladom na vypracovanie správy o hodnotení.....	38
XI. Dátum a potvrdenie správnosti a úplnosti údajov podpisom (pečiatkou) oprávneného zástupcu navrhovateľa	38

SPRÁVA O HODNOTENÍ ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE „ÚZEMNÝ PLÁN OBCE POLOMA“

A. ZÁKLADNÉ ÚDAJE

I. Základné údaje o obstarávateľovi

---

1. Označenie: Obec Poloma

2. Sídlo: Obecný úrad, Poloma 120, 082 73 Šarišské Dravce

3. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa, osoby s odbornou spôsobilosťou na obstarávanie územnoplánovacích podkladov a územnoplánovacej dokumentácie obcami a samosprávnymi krajmi (§ 2a stavebného zákona), od ktorej možno dostať relevantné informácie o územnoplánovacej dokumentácii, a miesto na konzultácie:

Ateliér Urbeko, Konštantínova 3, 080 01 Prešov, tel. 051/ 7722 071, 0905 371 634, urbeko.urbeko@gmail.com

II. Základné údaje o územnoplánovacej dokumentácii

---

1. Názov: Územný plán obce Poloma

2. Územie: Prešovský kraj, okres Sabinov, obec Poloma, katastrálne územie Poloma

3. Dotknuté obce:

1. Obec Poloma, Poloma 120, 082 73 Šarišské Dravce
2. Obec Torysa, Torysa 28, 082 76 Torysa
3. Obec Tichý Potok, Tichý Potok 139, 082 74 Brezovica
4. Obec Brezovica, 082 74 Brezovica 59
5. Obec Šarišské Dravce, 082 73 Šarišské Dravce 109
6. Obec Krásna Lúka, Krásna Lúka 138, 082 73 Šarišské Dravce

4. Dotknuté orgány:

1. Okresný úrad Prešov, Odbor výstavby a bytovej politiky, Nám. mieru 3, 080 01 Prešov
2. Okresný úrad Prešov, Odbor starostlivosti o životné prostredie v Prešove, Nám. mieru 2, 080 01 Prešov
3. Okresný úrad Prešov, Pozemkový a lesný odbor, Masarykova 10, 080 01 Prešov
4. Okresný úrad Prešov, Odbor opravných prostriedkov, Nám. mieru 3, 080 01 Prešov
5. Okresný úrad Prešov, Odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií, Nám. mieru 2, 080 01 Prešov
6. Okresný úrad Sabinov, Odbor starostlivosti o životné prostredie, Námestie slobody 85, 083 01 Sabinov
7. Krajský pamiatkový úrad v Prešove, Hlavná 115, 080 01 Prešov
8. Regionálny úrad verejného zdravotníctva v Prešove, Hollého 5, 080 01 Prešov
9. Regionálna veterinárna a potravinová správa Prešov, Levočská 112, 080 01 Prešov
10. Obvodný bankský úrad, Timonova 23, 040 01 Košice
11. Úrad Prešovského samosprávneho kraja, Odbor strategického rozvoja a projektového riadenia, Oddelenie ÚP a ŽP, Námestie mieru č.2, 080 01 Prešov
12. Ministerstvo životného prostredia SR, odbor štátnej geologickej správy, Bukureštská 4, 811 04 Bratislava
13. Ministerstvo životného prostredia SR, Odbor štátnej ochrany prírody a krajiny, Sekcia ochrany prírody, biodiverzity a krajiny, Nám. Ľ. Štúra 35/1, Bratislava

5. Schvaľujúci orgán: Obecné zastupiteľstvo Poloma

6. Vyjadrenie o vplyvoch územnoplánovacej dokumentácie presahujúcich štátne hranice:

Riešené územie obce Poloma leží mimo dosahu štátnych hraníc Slovenskej republiky. Územnoplánovacia dokumentácia obce nemá cezhraničné vplyvy.

B. ÚDAJE O PRIAMÝCH VPLYVOCH ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

I. Údaje o vstupoch

1. Pôda - záber pôdy celkom, z toho zastavané územie (ha, poľnohospodárska pôda, lesné pozemky, bonita), z toho dočasný a trvalý záber

Pri vypracovaní ÚPN obce boli rešpektované zásady ochrany poľnohospodárskej pôdy tak, ako sú stanovené zákonom č. 220/2004 Z.z. o ochrane poľnohospodárskej pôdy. Podľa tohto zákona poľnohospodársku pôdu je možné použiť na stavebné účely a na iné nepoľnohospodárske účely len v nevyhnutných prípadoch a v odôvodnenom rozsahu. Navrhovaný rozsah záberu vyplýva z potreby zabezpečiť vhodné životné podmienky pre obyvateľov obce, optimálne využívanie potenciálu krajiny a zabezpečenie požadovanej ochrany prírody a tvorby krajiny. Návrh územného plánu počíta s intenzifikáciou využitia súčasného zastavaného územia obce dostavbou objektov v prelukách a nadmerných záhradách súčasnej zástavby. Pre navrhovanú výstavbu je však potrebné zobrať aj časť pozemkov mimo súčasne zastavané územie a intravilán obce. V riešenom území nie je navrhovaný žiadny záber lesného pôdneho fondu.

V katastrí obce sa nenachádzajú bonitované pôdno-ekologické jednotky (BPEJ), zaradené do 1.-4. kvalitatívnej skupiny.

Poľnohospodárska pôda je zaradená do 6. – 9. skupiny BPEJ. Najkvalitnejšie poľnohospodárske pôdy v katastrí obce podľa prílohy č. 2 k nariadeniu vlády č. 58/2013 Z.z. sú BPEJ 0869232, 0870343, 0969242, 0969342, 0969445, 0970243, 0970343, 1064423, 1069422 a 1070533, čo sú pôdy 6. a 7. skupiny kvality.

Na väčšine plochy katastra prevládajú hnedé pôdy nasýtené a nenasýtené, sprievodné hnedé pôdy oglejené, lokálne pseudogleje a gleje, vyvinuté na stredne ťažkých zvetralinách. Majú strednú až nízku úrodnosť a orné pôdy sú ohrozené vodnou eróziou. Z hľadiska produkcie sú tu zastúpené nízko produkčné orné pôdy. Riešené územie leží v produkčnej oblasti krmovínársko-ovsenno-jačmennej. Viac ako tretina plôch katastra je tvorená nepoľnohospodárskymi pozemkami, prevažne lesmi. Zastavané územie obce zaberá menej ako 5% plochy katastra.

V katastrálnom území Poloma sú podľa evidencie nehnuteľností zastúpené jednotlivé druhy pozemkov takto (ÚGKK SR, 2020):

Plocha	%	Výmera (ha)
Orná pôda	45,35	398,5363
Lúky a pasienky	13,21	116,0797
Záhrady	1,50	13,1845
Ovocné sady	0,00	0
Lesy	32,71	287,4748
Vodné plochy	2,10	18,4238
Zastavané plochy	2,81	24,6974
Ostatné	2,33	20,4998
Celkom:	100,00	878,8963
z toho - v zastavanom území	4,84	42,549
- mimo zastavané územie	95,16	836,3473

V skutočnom súčasnom využití poľnohospodárskej pôdy prevládajú trvalé trávne porasty, hlavným druhom poľnohospodárskej činnosti je chov dobytka, čo je v súlade s produkčnými podmienkami územia.

V rámci riešenia ÚPN obce je navrhnutých niekoľko nových stavebných lokalít a plôch, ktoré sú situované buď v zastavanom území obce alebo mimo neho. Ich vyznačenie je v grafickej časti ÚPN. Presný rozsah záberu bude vyčíslený v konečnom návrhu územného plánu dopracovanom podľa vyhodnotenia pripomienok podaných v rámci procesu prerokovania návrhu ÚPN a hodnotenia jeho dopadov na životné prostredie. Rozsah záberu je z hľadiska celkovej rozlohy riešeného územia minimálny a zanedbateľný. Navrhované nové lokality a plochy na výstavbu sú situované prevažne na poľnohospodársku pôdu. Nie sú navrhované na plochy vybudovaných závlah alebo hydromelioračných zariadení. Všetky lokality a plochy na výstavbu sú situované na pôdy so 6.-9. bonitou BPEJ. Nové využitie riešených plôch je navrhnuté tak, aby nedošlo k vytvoreniu častí pozemkov nevhodných na obhospodarovanie poľnohospodárskymi mechanizmami alebo k zamedzeniu prístupu na poľnohospodársky využívané pozemky.

Spoločenský prínos z nového spôsobu využitia pozemkov bude vyšší ako zo súčasného extenzívneho spôsobu ich obhospodarovania.

2. Voda, z toho voda pitná, úžitková, zdroj vody (verejný vodovod, povrchový zdroj, iný), odkanalizovanie

Súčasný stav

Obec Poloma má vybudovaný obecný vodovod, jeho správcom je Východoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s., Košice.

Zdrojom pitnej vody sú prameň č.1 „Pod Čiernou horou“ s maximálnym odberom $Q_{max} = 0,50$ l/s a minimálnym odberom $Q_{min} = 0,40$ l/s a prameň „Piatoška“ (vo vlastníctve obce) s maximálnym odberom $Q_{max} = 0,40$ l/s a minimálnym odberom $Q_{min} = 0,20$ l/s. V súčasnosti je do obecného vodojemu privádzacím potrubím privádzaná voda z vodárenského zdroja - vrtu HGV-3 zo Šarišských Draviec. Výdatnosť vrtu je 3,4 l/s.

Akumulácia vody je zabezpečená vo vodojeme Poloma s objemom 100 m^3 s kótou dna 659,00 m n.m. a max. hladinou 663,00 m n.m.

Z celkového počtu 945 obyvateľov obce bolo v roku 2015 napojených na verejný vodovod 440 obyvateľov, čo predstavuje napojenosť 46,56 %. V uvedenom roku bola fakturovaná voda v objeme $8\,600 \text{ m}^3$, čo predstavuje priemernú spotrebu $53,55 \text{ l.os}^{-1}.\text{d}^{-1}$. Prevažná časť obyvateľstva je zásobovaná z lokálnych privátnych vodovodných systémov a studní.

Výpočet potreby vody

Skutočná súčasná spotreba v obci nie je známa, lebo obyvateľstvo je zásobované z viacerých zdrojov.

Špecifická potreba vody vypočítaná podľa skutočnej spotreby vody v časti obce zásobovanej z verejného vodovodu pre celkový počet 945 obyv. obce:

Spotrebisko	Počet obyvateľov	Špecifická potreba vody	Priemerná potreba vody			Maximálna denná potreba vody			Maximálna hodinová potreba vody		
	M	go	Qp			Qm			Qh		
	osoby	l/os/d	m3/d	m3/hod	l/s	m3/d	m3/hod	l/s	m3/d	m3/hod	l/s
Poloma	945	53,55	50,60	2,11	0,59	101,21	4,22	1,17	182,18	7,59	2,11

Vodárenský zdroj

Pre zásobovanie pitnou vodou je v súčasnosti na základe vypočítanej maximálnej dennej potreby potrebné zabezpečiť vodárenský zdroj s výdatnosťou **min. $1,17 \text{ l.s}^{-1}$** .

Existujúce miestne vodárenské zdroje majú $Q_{min} = 0,60$ l/s. Výdatnosť vodárenského vrtu HGV-3 je 3,4 l/s, potreba vody pre obec Šarišské Dravce je podľa jej územného plánu 3,32 l/s. Týmto vodárenskými zdrojmi je možné pre obec Poloma zabezpečiť celkovo 0,68 l/s, čo je len 58 % potreby stanovenej podľa súčasného skutočného odberu v obci. Pre súčasný počet obyvateľov a ich 100 %-né napojenie na verejný vodovod je potrebné pre obec zabezpečiť ďalší zdroj pitnej vody s výdatnosťou cca 0,5 l/s. Zabezpečenie potrebného množstva pitnej vody pre obec Poloma je navrhnuté riešiť prepojením skupinového vodovodu Šarišské Dravce – Poloma na Prešovský skupinový vodovod, kde sú dostatočné vodárenské zdroje.

Odkanalizovanie

Súčasný stav

V obci Poloma nie je vybudovaná splašková kanalizácia. Odpadové vody z domácností a občiansko-technickej vybavenosti obce sú odvádzané do samostatných žump, likvidácia odpadových vôd je zabezpečená vývozom žump do ČOV Torysa. Vzhľadom na vodotesnosť žump môže dochádzať ku nepriaznivým vplyvom na bezprostredné okolie. Tento spôsob odvádzania splaškových vôd je v súčasnej dobe nevyhovujúci a kladie nároky na pravidelnosť vývozu žump za účelom likvidácie odpadových splaškových vôd, čo nie vždy je dodržiavané.

Odvedenie povrchových dažďových vôd z miestnych komunikácií a cesty III. triedy je systémom rigolov vedených obojstranne, resp. jednostranne pozdĺž ciest, vyústenie zachytených vôd je do vodných tokov, resp. odvodňovacích priekop.

3. Suroviny - druh, spôsob získavania

V katastri obce Poloma nie sú využívané ani známe žiadne ložiská nerastných surovín. Potenciálne sú využiteľné pieskovce ako stavebný materiál.

Využiteľnými prírodnými surovinami sú biomasa a voda. Biomasa sa produkuje na lesných a poľnohospodárskych plochách a voda je dostupná ako povrchová voda vodných tokov, pramenitá aj podzemná voda.

4. Energetické zdroje - druh, spotreba

A) Elektrická energia

V katastri obce nie sú žiadne prírodné alebo technické zdroje energie. V obci sa spotrebovávajú elektrická energia, zemný plyn a palivové drevo.

Obec Poloma je el. energiou napájaná zo vzdušnej siete 22 kV linkou č.282 z ES Lipany. Tri trafostanice v obci sú v správe VSE a sú určené pre maloodber, jedna je určená pre podnikateľskú zónu.

V návrhu sa uvažuje s prírastkom 35 rodinných domov a 2 bytovými domami s 12 bytmi. Celkový počet bytov bude 250.

Obec je plynofikovaná, preto väčšina domácností bude na vykurovanie používať zemný plyn. V územnom pláne ale počítame v návrhovom roku s čiastočným využívaním elektrickej energie aj na vykurovanie.

Prehľad pre stanovenie spotrebiteľských skupín podľa Pravidiel pre elektrizačnú sústavu / predpoklad / :

kategória „A“ - 65 % t.j. 163 RD -el. energiu bude využívať na svetlo a drobné domáce spotrebiče

kategória „B“ - 30 % t.j. 75 RD -el. energiu bude využívať na svetlo a drobné domáce spotrebiče + ohrev teplej úžitkovej vody

kategória „C“ - 5 % t.j. 12 RD -el. energiu bude využívať na svetlo a drobné domáce spotrebiče + ohrev teplej úžitkovej vody + vykurovanie.

Podielové zaťaženie za bytový fond:

Spotrebisko	Počet bytov celkom	Kategória A			Kategória B			Kategória C			Spolu
		Počet bytov	SbA kVA/b.j.	S max byt kVA	Počet bytov	SbA kVA/b.j.	S max byt kVA	Počet bytov	SbA kVA/b.j.	S max byt kVA	
Poloma	250	163	0,410	66,830	75	1,685	126,375	12	2,133	25,596	218,801

Podielové zaťaženie za existujúcu a navrhovanú občiansku vybavenosť :

Druh zariadenia	Pi (kVA)	m	Pp (kVA)
Kultúrny dom	20,00	0,68	13,60
Obecný úrad	15,00	0,68	10,20
Hasičská zbrojnica	8,00	0,68	6,00
Pohostinstvo	15,00	0,68	10,20
Obchody	18,00	0,75	12,24
Kostol	20,00	0,68	13,60
Materská škola	30,00	0,68	20,40
Základná škola	20,00	0,68	13,60
Turistická ubytovňa	16,00	0,68	10,88
Dom smútku	10,00	0,68	6,80
Tribúna a šatne	8,00	0,68	5,44
Verejné osvetlenie	25,00	1,00	25,00
Spolu	205,00		147,96

Vykurovanie objektov občianskej vybavenosti bude plynom. Iba bufet na futbalovom ihrisku bude vykurovaný elektricky.

Pri obci sa počíta s výstavbou rekreačnej zóny s cca 12-timi chatami, v samotnej obci s cca 10 rekreačnými domami (chalupami). Pre tieto objekty sa uvažuje s podielovým zaťažením cca 30 kVA .

Výsledné podielové zaťaženie pre jestvujúce a pre navrhované stavby:

$$S_{\text{celk}} = S_1 \text{ byt} + S_2 \text{ vyb} + S_3 \text{ rek} = 218,80 \text{ kVA} + 147,96 \text{ kVA} + 30,0 \text{ kVA} = \mathbf{396,76 \text{ kVA}}$$

V katastri obce, severne od poľnohospodárskej farmy, je vybudovaná malá slnečná fotovoltaická elektrárňa, pripojená na verejnú 22 kV el. VN sieť. V záväzných regulatívoch pre výstavbu v obci je uvedené, že dodávka elektrickej energie v obci môže byť posilnená miestnymi zdrojmi elektrickej energie z malých kogeneračných tepelných jednotiek a fotovoltických panelov umiestnených na strechách jednotlivých objektov.

B) Zemný plyn

Zdrojom zemného plynu naftového je VTL plynovod D 160 PN 4,0 MPa KYJOV - TORYSA, odkiaľ je VTL prípojkou privedený plyn do regulačnej stanice kapacity RS 3000 m³ / h, ktorá je osadená na konci obce Torysa smerom Slavkov. Výstupný pretlak plynu z regulačnej stanice je 200 kPa.

Od regulačnej stanice je zrealizovaný spoločný rozvod plynu D 160 a to: Torysa - Šarišské Dravce –Krásna Lúka, s odbočením DN 100 do obce Poloma na severnom okraji obce Šarišské Dravce. Trasa plynovodu vedie pozdĺž cesty III. triedy. V obci sú STL rozvody umiestnené v krajniciach cesty alebo chodníkoch, kde je plyn privedený k jednotlivým spotrebiteľom.

STL plynové potrubia v obci sú nové a bezporuchové s kapacitnou rezervou pre rozvoj obce.

Potreba plynu:

Odber plynu z kategórie Domácnosti:

Spotrebisko	Počet bytov	Bilancia potreby plynu pre domácnosti			
		varenie	prípr. TÚV	vykurovanie	spolu
		m3/h	m3/h	m3/h	m3/h
Poloma	250	32,5	50	375	457,5

Odber plynu z kategórie ORGANIZÁCIA:

Druh zariadenia	Odber m3/h
Kultúrny dom	6,0
Obecný úrad	3,5
Pohostinstvo	2,2
Obchody	10,0
Kostol	2,5
Materská škola	4,5
Základná škola	3,5
Turistická ubytovňa	2,4
Dom smútku	1,5
Spolu	36,1

Potreba plynu pre obec:

493,6 m³/hod

Vyťaženosť existujúcej RS 3 000 m³/hod odberom pre obec Poloma je 16 %, pretože predpokladaná celková spotreba je 493,6 m³/hod. Jednotlivé rozvody plynu vykazujú rezervy pre možnosť napojenia nových odberateľov v oblasti IBV alebo komunálnej. Vzhľadom na to, že nové rodinné domy ale aj existujúce po zateplení budú z hľadiska tepelnotechnických vlastností energeticky menej náročné, je možné predpokladať aj nižšie využitie existujúcej RS ako aj rozvodov plynu ako uvádza výpočet podľa platnej metodiky.

Návrh riešenia:

Návrh novej zástavby a infraštruktúry predpokladá doplnenie STL distribučných plynovodov v plochách navrhovanej výstavby v zmysle navrhovaného riešenia vo výkresovej dokumentácii.

C) Biomasa

Obec Poloma je podhorskou obcou s vekovo zmiešanou, t.j. staršou zástavbou, palivové drevo sa používa ako doplnkový, v malej časti zástavby aj hlavný druh paliva. Objekty občianskej vybavenosti vo vlastníctve obce (obecný úrad s kultúrnym domom, materská a bývalá základná škola) majú na základe realizovaného projektu z eurofondov vybudované moderné zdroje tepla na drevoštiepku. Tieto objekty spotrebujú 19 t drevoštiepky ročne.

O množstve spotrebovaného palivového dreva v obytnej zástavbe nie sú celkové záznamy.

5. Nároky na dopravu a inú infraštruktúru

Obec Poloma leží mimo dopravne zaťaženej územia a trasy, je koncovou obcou len s obslužnou dopravou. Dopravne je územie obce prístupné z východu po ceste III. triedy č. 3172 Šarišské Dravce - Poloma. Táto cesta sa v Šarišských Dravciach napája na cestu III. triedy č.3171 Torysa - Plavnica, ktorá tvorí doplnkovú dopravnú a urbanistickú os prepájajúcu údolie hornej Torysy s údolím rieky Poprad a tým okresy Sabinov a Stará Ľubovňa. Tento smer tvorí pre obec základný prístup k nadradenej cestnej sieti i iným druhom dopravy a zároveň prístup k pracovným príležitostiam a občianskej vybavenosti v okolitých sídlach. Touto trasou vedie aj linka autobusovej dopravy, vedúce do obce. Cesta III/3172 je málo dopravne zaťažená lebo má len lokálny význam, obec Poloma je koncovou obcou a neprechádza ňou žiadna tranzitná doprava.

S ostatnými susediacimi obcami má Poloma dopravné spojenie len prostredníctvom účelových nespevnených ciest.

V obci sa nenachádzajú žiadne dopravné zariadenia.

ZÁKLADNÝ KOMUNIKAČNÝ SYSTÉM

Základom komunikačnej siete v riešenom území je úsek cesty III. triedy č. 3172 vedúci do obce ako ulice v kategórii B3 - MZ 9/60.

Ostatné miestne komunikácie majú funkciu obslužnú, budú v rámci možností postupne upravované na kategóriu C3 MO 8/50 až MO 6,5/40 s aspoň jednostranným chodníkom. V stiesnených priestorových pomeroch ale pri dobrej komunikačnej väzbe sú navrhnuté jednosmerné komunikácie kategórie MO 4,25/40 alebo obojsmerné jednopruhové komunikácie s výhybňami.

Tie z existujúcich miestnych komunikácií, ktoré sú málo dopravne zaťažené a nemajú predpoklad na rozširovanie, budú premenené na ukľudnené komunikácie s obmedzením automobilovej dopravy. Tieto komunikácie kategórie D1 – obytná zóna môžu mať šírku od 4 do 5 m, postačuje dláždený povrch, a prevažne budú bez samostatných chodníkov. Ako pešia nemotoristická plocha bude vybudovaný ústredný priestor (mini námestie) medzi obecným úradom a objektom rozličného tovaru a hostinca.

Nové dopravné napojenie bude vybudované do navrhovanej rekreačnej zóny Za lesnou cestou západne od obce. Bude zabezpečené účelovou spevnenou komunikáciou vedúcou z obce cez areál navrhovanej rekreačnej zóny až ku potoku Goduša, kde sprístupní navrhovanú malú vodnú nádrž, s prepojením na existujúcu účelovú komunikáciu vedúcu do Krásnej Lúky. Táto cesta bude náhradnou prístupovou komunikáciou do obce v prípade dopravného obmedzenia na súčasnej ceste III. triedy.

PARKOVACIE PLOCHY, GARÁŽE A DOPRAVNÉ PRIESTRANSTVÁ

Súčasťou návrhu dopravného systému sú parkoviská pri zariadeniach občianskej vybavenosti. Sú navrhované najmä v centre obce pri obecnom úrade, pri kostole a ihrisku, a pri novo navrhovanom rekreačnom areáli. Celkovo je v obci navrhnutých vyše 60 verejných parkovacích miest. Parkoviská majú byť ozelenené, odporúčame stále parkovacie plochy budovať z dlažby, občasne užívané parkoviská zo zatrávňovacích tvární.

VEREJNÁ HROMADNÁ DOPRAVA

Pravidelná verejná hromadná doprava osôb z obce je v súčasnosti zabezpečovaná linkou regionálneho dopravcu. Linka je vedená obojsmerne po ceste III. triedy. Trasovanie linky verejnej hromadnej dopravy sa nezmení. Na zlepšenie podmienok pre autobusovú dopravu je v územnom pláne navrhnuté vybudovanie zastávkových ník na autobusových zastávkach v miestach, kde to priestorové pomery dovoľia, doplnených zastávkovými prístreškami.

PEŠIE KOMUNIKÁCIE A PLOCHY

Pozdĺž miestnych komunikácií sú vybudované alebo navrhnuté minimálne jednostranné pešie chodníky šírky 2 m, resp. 1,5 m s 0,5 m širokým zeleným pásom.

V centre obce je navrhnutá úprava verejných priestranstiev, ktorá má vytvoriť v okolí Obecného úradu pešie rozptylové a úžitkové plochy doplnené sadovými úpravami. Pre túto úpravu je potrebné spracovať podrobnejší projekt.

Pre podporu rozvoja rekreačnej funkcie sú v okolí obce navrhnuté viaceré pešie turistické trasy. Súčasťou navrhovanej regionálnej hrebeňovej turistickú trasy bude úsek vedúci po hrebeni Čiernej hory na západnom okraji katastra obce. Na ňu sa budú pripájať miestna turistická trasa vedúca zo západného okraja obce cez rekreačnú lokalitu Za lesnou cestou na Polianku a náučná trasa vedúca cez lokalitu Pod úbočou a navrhovanú rozľadňu na Solisko. Združenou pešou a cyklistickou trasou bude Poloma spojená s obcami Brezovica a Tichý Potok.

CYKLISTICKÁ DOPRAVA

Cyklistická doprava môže na území obce využívať všetky miestne komunikácie, účelové cesty a pešie trasy v súlade s predpismi o premávke na pozemných komunikáciách. Značené cyklistické trasy budú vyznačené v katastri obce najmä po poľných a lesných cestách, verejných a účelových komunikáciách tak, aby spojili Polomu so susednými obcami Šarišské Dravce, Krásna Lúka, Brezovica a Tichý Potok.

ÚČELOVÉ KOMUNIKÁCIE

Účelové poľnohospodárske a lesné komunikácie nadväzujú na verejné cesty a miestne komunikácie. Najvýznamnejšiu z nich, vedúcu do navrhovanej rekreačnej lokality Za lesnou cestou, je navrhnuté spevniť a predĺžiť ku potoku Goduša a spojiť s existujúcou účelovou cestou vedúcou do Krásnej Lúky. Obdobne je navrhnuté predĺžiť účelovú cestu vedúcu na poľnohospodársku farmu po existujúcu spevnenú účelovú cestu vedúcu pozdĺž potoka Goduša od Šarišských Draviec. Postupne vylepšovať technický stav je potrebné aj na poľných cestách vedúcich z Polomy do Brezovice a Tichého Potoka.

HLUKOVÉ PÁSMA

Intenzita dopravy na ceste III/3172 je nízka a generovaný hluk nedosahuje ani výhľadovo limitné hodnoty stanovené pre obytné zóny. Preto riešenie problematiky hluku z dopravy v obci bude založené len na udržiavaní kvalitného cestného krytu a výsadbe zelene v predzáhradkách rodinných domov a príľahlých plochách verejnej zelene.

LETECKÁ DOPRAVA

V riešenom území sa nenachádza žiadne zariadenie ani ochranné pásmo zariadení leteckej dopravy.

II. Údaje o výstupoch

1. O vzdušie - hlavné zdroje znečistenia ovzdušia (stacionárne, mobilné), kvalitatívna a kvantitatívna charakteristika emisií, spôsob zachytávania emisií, spôsob merania emisií

Obec Poloma leží v oblasti, ktorú nezasahuje žiadny významnejší diaľkový ani lokálny zdroj znečistenia ovzdušia. Obec sa nenachádza v území, pre ktoré by bolo z hľadiska miery znečistenia ovzdušia potrebné vyhlásiť oblasť riadenia kvality ovzdušia.

V riešenom území nie je a ani nie je navrhovaný žiadny väčší zdroj znečistenia ovzdušia. Vykurovanie, varenie a príprava teplej úžitkovej vody v existujúcej aj navrhovanej zástavbe bude decentralizovaným systémom. Prevažujúcim palivom je zemný plyn, doplnkovým palivové drevo a drevoštiepka. Spotrebiče sú zaradené medzi malé zdroje znečistenia ovzdušia. Žiaduce je rozvíjať využívanie obnoviteľných zdrojov energie ako sú slnečná energia a tepelné čerpadlá.

Druhým najväčším zdrojom znečisťovania ovzdušia po pevných palivách je automobilová doprava. Cesta III. triedy prechádzajúca obcou je pomerne málo dopravne zaťažená, miera znečisťovania ovzdušia je preto nízka, a so zvyšujúcim sa podielom ekologicky vhodnejších druhov pohonu sa zvyšovať nebude.

V obci sa nevykonáva meranie kvality ovzdušia.

2. Voda - celkové množstvo, druh a kvalitatívne ukazovatele vypúšťaných odpadových vôd, miesto vypúšťania (recipient, verejná kanalizácia, čistiareň odpadových vôd), zdroj vzniku odpadových vôd, spôsob nakladania

Potreba vody aj množstvo odpadových vôd mierne vzrastie vďaka navrhovanému rozvoju obce.

Výpočet potreby vody

Špecifická potreba vody je určená podľa Vyhlášky MŽP SR č. 684 zo 14.11.2006, ktorou sa ustanovujú podrobnosti na návrh, projektovú dokumentáciu a výstavbu verejných vodovodov a verejných kanalizácií, kde podľa prílohy č.1 pre vybavenosť bytov s lokálnym ohrevom teplej vody a vaňovým kúpeľom sa uvažuje s potrebou $135 \text{ l.os}^{-1}.\text{d}^{-1}$. Pre občiansku a technickú vybavenosť obce do 1000 obyvateľov počítame s potrebou $15 \text{ l.os}^{-1}.\text{d}^{-1}$. Pre byty v rodinných domoch počítame v súlade s bodom A bod.2 prílohy č.1 Vyhlášky MŽP SR č. 684/2006 Z.z. so zníženou spotrebou o 25 %.

Počet obyvateľov: výhľad 1000 obyv. + 100 návštevníkov rekr. zariadení

Zníženie potreby vody v zmysle prílohy 1 čl. A odd. 2 o 25%

Spotrebisko	Počet obyvateľov	Špecifická potreba vody	Priemerná potreba vody			Maximálna denná potreba vody			Maximálna hodinová potreba vody		
	M	go	Qp			Qm			Qh		
	osoby	l/os/d	m3/d	m3/hod	l/s	m3/d	m3/hod	l/s	m3/d	m3/hod	l/s
Poloma obec	1000	116,25	116,25	4,84	1,35	232,50	9,69	2,69	418,50	17,44	4,84
Poloma rek.oblasť chaty	100	90	9,00	0,38	0,10	14,40	0,60	0,17	25,92	1,08	0,30
Spolu	1100		125,25	5,22	1,45	246,90	10,29	2,86	444,42	18,52	5,14

Vodárenský zdroj

Pre zásobovanie pitnou vodou je na základe vypočítanej maximálnej dennej potreby potrebné zabezpečiť vodárenský zdroj s výdatnosťou **min. 2,86 l.s⁻¹**.

Existujúce miestne vodárenské zdroje majú $Q_{\min} = 0,60 \text{ l/s}$. Výdatnosť vodárenského vrtu HGV-3 je 3,4 l/s, potreba vody pre obec Šarišské Dravce je podľa jej územného plánu 3,32 l/s. Týmto vodárenskými zdrojmi je možné pre obec Poloma zabezpečiť celkovo 0,68 l/s, čo je len 24,5 % potreby stanovenej podľa vyhlášky. Pre predpokladaný počet obyvateľov a ich 100 %-né napojenie na verejný vodovod je potrebné pre obec zabezpečiť ďalší zdroj pitnej vody s výdatnosťou cca 2,2 l/s. Zabezpečenie potrebného množstva pitnej vody pre obec Poloma je navrhnuté riešiť prepojením skupinového vodovodu Šarišské Dravce – Poloma na Prešovský skupinový vodovod, kde sú dostatočné vodárenské zdroje. Zásobovanie navrhovanej rekreačnej oblasti Za lesnou cestou je navrhnuté z existujúceho miestneho vodárenského zdroja Pod Čiernou horou a navrhovaného vodojemu s objemom 50 m^3 .

V tých častiach obce Poloma, kde ešte nie je vybudovaný vodovod alebo dochádza k rozšíreniu zástavby, zrealizuje sa rozšírenie vodovodu.

Rozšírenie pozostáva z výstavby potrubí rozvodnej vodovodnej siete s napojením na existujúce potrubie. Potrubie je navrhnuté z rúr HDPE PE100 profilu DN 100 mm. Trasa je navrhovaná v zelenom páse alebo v chodníku existujúcich alebo nových miestnych komunikácií.

Návrh obecnej kanalizácie

Výpočet množstva a znečistenia splaškovej odpadovej vody

Množstvo odpadových splaškových vôd je na základe STN 75 6101 stanovené z výpočtu potreby vody pre odkanalizovanú lokalitu.

Špecifická potreba vody je určená podľa Vyhlášky MŽP SR č. 684 zo 14.11.2006, ktorou sa ustanovujú podrobnosti na návrh, projektovú dokumentáciu a výstavbu verejných vodovodov a verejných kanalizácií, kde pre vybavenosť bytov s lokálnym ohrevom teplej vody a vaňovým kúpeľom sa uvažuje s potrebou $135 \text{ l.os}^{-1}.\text{d}^{-1}$, pri čom pre rodinné domy je možné ju znížiť o 25 %, t.j. na $101,25 \text{ l/s}$. Pre občiansku a technickú vybavenosť obce do 1000 obyvateľov počítame s potrebou $15 \text{ l.os}^{-1}.\text{d}^{-1}$.

Výpočet potreby vody

- je uvedený v predchádzajúcej kapitole. Priemerná denná potreba vody, rovnajúca sa priemernému dennému prietoku splaškov, je $125,25 \text{ m}^3$, t.j. $1,45 \text{ l/s}$.

Priemerný denný prietok splaškov:	Q_{24}
Priemerný hodinový prietok splaškov:	$Q_{h24} = Q_{24} : 24$
Maximálny denný prietok splaškov:	$Q_d = k_d \times Q_{24}$
Maximálny hodinový prietok splaškov:	$Q_{smax} = k_{max} \times k_d \times Q_{24} / 24$
Minimálny hodinový prietok splaškov:	$Q_{hmin} = k_{min} \times Q_{24} / 24$

Spotrebisko	Priemerný denný prietok splaškov		Priemerný hodinový prietok splaškov		Koeff. dennej nerovnomernosti	Maximálny denný prietok splaškov		Koefficient hodinovej nerovnomernosti		Maximálny hodinový prietok splaškov		Minimálny hodinový prietok splaškov		
	Q24 (= Qp)		Qh24			kd	Qd		kmax	kmin	Qhmax		Qhmin	
	m3/d	l/s	m3/hod	l/s			m3/d	l/s			m3/hod	l/s	m3/hod	l/s
Poloma	125,25	1,45	5,22	1,45	1,6	200,4	2,32	2,9	0,6	24,22	6,73	3,13	0,09	

Výpočet množstva znečistenia splaškovej odpadovej vody

$BSK_5 = M \times 0,060 \text{ kg/os/d}$, $CHSK = M \times 0,120 \text{ kg/os/d}$, $NL = M \times 0,055 \text{ kg/os/d}$

Spotrebisko	Počet obyvateľov	Znečistenie		
		BSK5	CHSK	NL
	osoby	kg/d	kg/d	kg/d
Poloma	1100	66,00	132,00	60,50

Návrh technického riešenia splaškovej kanalizácie

V obci Poloma je navrhnutá výstavba gravitačnej splaškovej kanalizácie v celom zastavanom území obce. Zhromaždené splaškové vody budú odvádzané kanalizačnou stokou pozdĺž Polomského potoka do ČOV Torysa. Na existujúcu skupinovú kanalizáciu s ČOV Torysa sa napojí do stoky „A“ vedúcej z Brezovice do Torysy v úseku medzi uvedenými obcami.

Mechanicko - biologická čistiareň odpadových vôd (M-B ČOV) Torysa je vybudovaná na juhovýchodnom okraji obce na ľavom brehu Torysy, do ktorej sú vypúšťané vyčistené odpadové vody. V rokoch 2008 – 2009 bola ČOV Torysa rekonštruovaná v rámci projektu „Čistá Torysa“ s cieľom zvýšenia kapacity a modernizácie technologických zariadení. V súčasnosti sú na ňu napojené obce Torysa, Šarišské Dravce, Olšov, Brezovica, Brezovička, Vysoká a Nižný Slavkov, ale má dostatočnú kapacitu na pripojenie odpadových vôd aj z obce Poloma.

Projektové parametre rekonštruovanej ČOV Torysa : počet EO – 8500; priemerné množstvo odpadových vôd $Q_{24} = 14,76 \text{ l/s} = 1275 \text{ m}^3/\text{deň}$; charakteristiky znečistenia OV na prítoku do ČOV – $BSK_5 = 400 \text{ mg/l}$, $CHSK = 720 \text{ mg/l}$, $NL = 267 \text{ mg/l}$, spôsob čistenia – mechanicko-biologický s nitrifikáciou a s kalovým hospodárstvom. Recipientom vyčistených vôd je rieka Torysa, vyústenie vyčistených vôd do vodného toku je pod obcou Torysa v rkm 98,9 v dostatočnej vzdialenosti pod úsekom evidovaným ako vodársky tok (rkm 109,20 – 123,60).

Dimenzovanie potrubia navrhovanej kanalizácie je v zmysle STN 75 6101 na dvojnásobok maximálneho prietoku splaškových vôd. Výstavba splaškovej kanalizácie pozostáva z výstavby potrubí stokovej siete z rúr PVC profilu DN 300 mm. Trasa jednotlivých vetiev je navrhovaná v nových miestnych komunikáciách.

3. Odpady - celkové množstvo (t/rok), spôsob nakladania s odpadmi

Nakladanie s komunálnymi odpadmi v obci je zabezpečené v súlade so Všeobecne záväzným nariadením obce Poloma o nakladaní s odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi. Všetky rodinné domy a zariadenia občianskej vybavenosti sú vybavené 110 l smetnými nádobami umiestnených na vlastných alebo verejných pozemkoch. Vývoz domového odpadu zabezpečuje zmluvný vývozca Brantner Nova, s.r.o., Spišská Nová Ves. Spoločnosť Brantner Nova je majiteľom a prevádzkovateľom Regionálnej skládky odpadov Kúdelník II., ktorá sa nachádza v blízkosti mesta Spišská Nová Ves smerom na obec Markušovce, s predpokladanou životnosťou do roku 2033. Tento vývozca zabezpečuje aj zber separovaného odpadu. Okrem toho sú v obci pristavované veľkoobjemové kontajner na zhromažďovanie objemného odpadu. Biologické odpady, najmä odpady zo zelene, sú reciklované kompostovaním. Kompostovacie zariadenie bude vybudované a prevádzkované mimo kataster obce ako spoločné zariadenie pre združenie okolitých obcí. Je potrebné odstrániť existujúce drobné divoké skládky odpadu a predchádzať ich vzniku umiestňovaním kontajnerov na veľkorozmerný odpad.

Podľa ročného výkazu o komunálnom odpade z obce bolo v roku 2019 v obci Poloma vyzbierané:

Názov odpadu	Číslo druhu odpadu	Kód nakladania s odpadom	Množstvo odpadu v tonách
Papier a lepenka	200101	R 3	1,932
Sklo	200102	R 5	11,740
Kompozity na báze lepenky	200103	R 3, Y46	0,494
Plasty	200139	R 3	10,94
Obaly z kovu	200104	R4	0,164
Zmesový komunálny odpad	200301	D 1	100,990
Objemný odpad	200307	R5	30,080
Biologicky rozložiteľný odpad	200201	R3	10,00
Kovy	200140	R 4	0,439
	20014005	R4	35,428
	20014002	R4	0,458
Vyradené el. a elektron. zar. obsahujúce nebezpeč. časti	200135	R 4, Y46	0,385
Vyradené el. a elektron. zar. iné ako v 200121, -23 a -35	200136	R4	0,510
Vyradené zariadenia obsahujúce chlórfluórované uhľovodíky	200123	R4, Y45	0,095
Jedlé oleje a tuky	200125	R3	0,012
Oleje a tuky iné ako v 20 01 25	200126	R9, Y8	0,126
Spolu			203,793

Vyzbierané množstvo odpadov v prepočte na jedného obyvateľa je 221,51 kg.

Tekuté odpady sú vyvážené do MB ČOV Torysa.

Na území obce nie sú na základe výpisu z informačného systému environmentálnych záťaží evidované žiadne potenciálne environmentálne záťaž.

4. Hluk a vibrácie (zdroje, intenzita)

V katastrálnom území obce Poloma nie je žiadny relevantný zdroj hluku alebo vibrácií. Vzhľadom na nízku intenzitu dopravy sa na ceste III. triedy v obci ani nevykonáva sčítanie dopravy.

5. Žiarenie a iné fyzikálne polia (tepelné, magnetické a iné - zdroj a intenzita)

Na území obce Poloma nie sú evidované žiadne zdroje prírodného žiarenia ani extrémne anomálie magnetického poľa zeme. Kataster obce patrí do kategórie nízkeho radónového rizika. Poloma sa nachádza v severnej časti geotermálnej oblasti č. 22 Levočská panva. Hustota povrchového tepelného toku je 60-70 mW/m², teplota v hĺbke 1000 m je len v rozmedzí 30-40 °C.

6. Doplnujúce údaje (napr. významné terénne úpravy a zásahy do krajiny)

Prevádzky, ktoré v súčasnosti fungujú na území obce, nemajú škodlivý charakter a výraznejšie negatívne účinky na prírodné alebo životné prostredie, a preto územný plán nenavrhuje ich vymiestnenie. Areál poľnohospodárskeho dvora je vzhľadom na rozsah činnosti v dostatočnej vzdialenosti od zastavaného územia obce.

V katastri obce sa nenachádzajú žiadne poddolované územia, prieskumné územia, chránené ložiskové územia alebo dobývacie priestory.

V katastri obce neboli vykonané žiadne významnejšie terénne úpravy. Hlavným zásahom do krajiny bolo jej osídlenie pri založení obce a rozčlenenie katastra obce na východnú poľnohospodársku časť so zastavanými plochami samotnej obce v jej strede a zalesnenú západnú časť. V poľnohospodárskej časti prevládajú scelené veľkoplošné hony, v poslednom období sa znižuje rozsah ornej pôdy a zvyšuje podiel trvalých trávnych porastov, ktorých časť na okraji lesa zarastá náletovou prirodzenou zeleňou. V poľnohospodárskej časti katastra je nedostatok vzrastlej krajinej zelene, táto sa vyskytuje len vo forme sprievodnej zelene vodných tokov a náletovej zelene v erózných ryhách.

C. KOMPLEXNÁ CHARAKTERISTIKA A HODNOTENIE VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

I. Vymedzenie hraníc dotknutého územia

Dotknutým územím je územie obce Poloma okres Sabinov, ktoré tvorí katastrálne územie číslo 848034 Poloma.

II. Charakteristika súčasného stavu životného prostredia dotknutého územia - podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie

---

1. Horninové prostredie - inžiniersko-geologické vlastnosti, geodynamické javy (napr. zosuvy, seizmicita, erózia a iné), ložiská nerastných surovín, geomorfologické pomery (napr. sklon, členitosť), stav znečistenia horninového prostredia

---

Na geologickej stavbe riešeného územia sa podieľajú typické treťohorné flyše vo vnútrokarpatskom paleogéne. Územia leží na flyšových vývoch oligocénu, sčasti vrchného – stredného eocénu, ktoré tvoria prevažne pieskovce, miestami so zlepenkami. Na tomto podklade sa vyvinuli kvartérne útvary. Vo vrchovinovej časti sú kvartérne sedimenty chudobné, sú to len nesúvislé plytké stráňové a podstráňové sedimenty. Na svahoch údolí Polomského potoka a potoka Goduša sa vyskytujú plošinové a stráňové hlinité, hlinito-ílovité až hlinito-skeletové sedimenty.

Z hľadiska inžinierskej geológie sa kataster obce nachádza v regióne karpatského flyšu, v oblasti flyšových vrchovín. Podklad územia tvoria skalné a poloskalné horniny tr.A1 a A2 – pieskovce a zlepence. Paleogénne súvrstvia pieskovcov a zlepencov majú dobrú pórovo-puklinovú priepustnosť pre podzemnú vodu. Zvodnenie týchto hornín je stredné.

V katastri obce sa nachádzajú evidované aktívne aj potenciálne svahové deformácie (zosuvné územia) a to v západnej a severozápadnej časti katastrálneho územia na svahoch Čiernej hory a Hančovej. Oblasti so svahovými deformáciami sa radia medzi rajóny nestabilných území s vysokým stupňom náchylnosti k aktivácii resp. vzniku svahových deformácií. Na týchto územiach existuje vysoké riziko aktivizácie svahových pohybov vplyvom prírodných podmienok s možnosťou rozšírenia existujúcich svahových deformácií a prípadným vznikom ďalších. Územie je citlivé až veľmi citlivé na negatívne antropogénne zásahy. Blízke okolie sa radí medzi rajóny potenciálne nestabilných území s nízkym stupňom náchylnosti územia k aktivizácii resp. vzniku svahových deformácií. Sú to oblasti s možnosťou rozširovania existujúcich svahových deformácií, územia s priaznivou geologickou stavbou, podporujúcou reálnu možnosť vzniku svahových deformácií (najmä skupiny zosúvania a tečenia) vplyvom od prírodných podmienok, v závislosti od morfológie terénu a územia citlivé na negatívne antropogénne zásahy.

Svahové deformácie negatívne ovplyvňujú možnosti využitia nestabilných území pre stavebné účely, preto plochy aktívnych zosuvov na tento účel nie sú navrhnuté. Potenciálne zosuvné územia sú plochami vyžadujúcimi zvýšenú ochranu. Vhodnosť

a podmienky prípadného stavebného využitia územia s výskytom potenciálnych a stabilizovaných svahových deformácií je potrebné posúdiť a overiť inžinierskogeologickým prieskumom
V katastrí nie sú evidované ložiská nerastných surovín, potenciálne sú využiteľné pieskovce ako stavebný materiál.
Zaujímavé územie leží v oblasti s maximálnou intenzitou zemetrasení do 6° MCS.

2. Klimatické pomery - zrážky (napr. priemerný ročný úhrn a časový priebeh), teplota (napr. priemerná ročná a časový priebeh), veternosť (napr. smer a sila prevládajúcich vetrov)

Pri vytváraní podnebia daného územia má vplyv celková zemepisná poloha, smer prevládajúcich vetrov a nadmorská výška. Klíma jednotlivých častí územia závisí aj od konfigurácie terénu, expozície svahov, zalesnenosti a pod.

Východná časť katastra, v ktorej leží samotná obec, leží v mierne teplej klimatickej oblasti, okrsku mierne teplom, vlhkom, s chladnou alebo studenou zimou, dolinovou. Priemerná teplota v januári býva $-3,5^{\circ}\text{C}$ až -6°C , v júli 16°C až 17°C . Ročné zrážky sa pohybujú v rozmedzí 600 až 850 mm. Počet dní so snehovou pokrývkou je 120 až 140, priemerná maximálna výška snehovej pokrývky je 40 až 50 cm. Počet letných dní je od 20 do 30. Vykurovacie obdobie trvá priemerne 240 až 260 dní v roku.

Západná horská časť územia leží v mierne chladnej klimatickej oblasti, priemerná teplota v januári býva -5°C až $-6,5^{\circ}\text{C}$, v júli $13,5^{\circ}\text{C}$ až 16°C . Ročné zrážky sa pohybujú v rozmedzí 800 až 1100 mm. Počet dní so snehovou pokrývkou je priemerne 140 až 160, priemerná maximálna výška snehovej pokrývky je nad 50 cm. Počet letných dní je do 10. Vykurovacie obdobie trvá priemerne viac ako 280 dní v roku.

Poznámka: Klimatické údaje sú z obdobia pred začiatkom prejavov klimatických zmien.

3. Ovzdušie - stav znečistenia ovzdušia

Obec sa nachádza v území bez významných zdrojov znečistenia ovzdušia, na jej území nie sú evidované žiadne stredné alebo veľké zdroje znečistenia. Vzhľadom na nízku intenzitu automobilovej dopravy nemá ani tento potenciálny zdroj relevantný vplyv na čistotu ovzdušia. Miestnymi zdrojmi znečistenia sú domáce kúreniská, kde palivom je biomasa – drevná hmota a drevoštiepka. Tieto zdroje sú vzhľadom na ich veľkosť a charakter len malými zdrojmi znečistenia ovzdušia a ich vplyv na čistotu ovzdušia je výrazne sezónny. Obec je plynofikovaná, prevládajúcim palivom je zemný plyn. Vykurovacia sezóna v obci trvá priemerne 250 dní ročne.

4. Vodné pomery - povrchové vody (napr. vodné toky, vodné plochy), podzemné vody vrátane geotermálnych, minerálnych, pramene a pramenné oblasti vrátane termálnych a minerálnych prameňov (výdatnosť, kvalita, chemické zloženie), vodohospodársky chránené územia, stupeň znečistenia podzemných a povrchových vôd

Vodné toky

Katastrálne územie obce Poloma patrí do povodia 4-32-04-001 rieky Torysa. Povrchové vody z neho odvádzajú dva vodné toky:

- z južnej časti katastra v smere juhovýchod Polomský potok, ktorý je ľavostranným prítokom rieky Torysa
- zo severnej časti katastra v smere východ potok Goduša po sútok s Kučmanovským potokom v katastrí susednej obce Šarišské Dravce.

Oba menované toky sú v správe Slovenského vodohospodárskeho podniku, š.p., závod Košice.

Polomský potok a jeho pravostranný prítok Brezovský potok, pretekajúce zastavaným územím obce, sú čiastočne upravené v úsekoch pozdĺž miestnych komunikácií v intraviláne obce. Kapacita koryta nie je dostatočná pre odvedenie prítoku Q_{100} – ročnej veľkej vody. Mimo intravilán sú miestne toky neupravené, majú prírodné koryto s kapacitou nedostatočnou na odvedenie prítoku Q_{100} – ročnej vody.

Celé riešené územie leží v ochrannom pásme II. stupňa vodárenských zdrojov, ktoré sa nachádzajú v alúviu rieky Torysa v susednom katastrí obce Torysa.

Úprava tokov

Na reguláciu prítoku povrchových vôd do obce je v územnom pláne navrhnuté vytvorenie ochranných opatrení. Na Polomskom a Brezovskom potoku je potrebné nad zastavaným územím obce budovať prehrádzky na spomalenie prítoku vody, v lokalitách Za jasanami a Poloma záchytnú priekopu. V zastavanom území obce je potrebné dobudovať úpravu vodných tokov na prítok Q_{100} – storočnej vody, úpravy je vhodné realizovať prírodno-krajinárskym spôsobom so zachovaním infiltrácie do podzemných vôd a sprievodnej zelene. Pozdĺž vodných tokov je nutné zabezpečiť voľný nezastavaný pás v šírke 5 m od brehovej čiary na oboch stranách vodných tokov.

Ostatné úseky tokov v nezastavanom území s nevyhovujúcou kapacitou budú upravené vytvorením bermy s výslednou kapacitou toku na Q_{50} prepočítanou podľa vplyvu sústavy vodozádržných opatrení. Na väčšom toku, potoku Goduša, je severne od obce navrhnutá výstavba malej vodnej nádrže s retenčnou kapacitou na zachytenie zvýšených prítokov. Samotné úpravy tokov majú byť vegetačné, nesmú obsahovať spevnené dno, lokálne stabilizovanie brehov je možné len vegetačnými prvkami.

Povrchové vody

Na zabezpečenie správneho hospodárenia s povrchovými vodami je potrebné vykonať opatrenia na spomalenie odtoku vody v povrchových tokoch a odtokových trasách. Zahŕňa budovanie záchytných prehrádzok v erózných ryhách, udržiavanie mokradií v pramenných oblastiach, zasakovacích pásov a zelených medzí v poľnohospodárskej krajine, úpravy pozemkov s protieróznym účinkom. Na vodných tokoch ide o budovanie prehrádzok a malých vodných prahov na zníženie rýchlosti toku, a prípadne poldrov, malých vodných nádrží a rybníkov vo voľnej krajine. Samotné úpravy tokov majú byť vegetačné, nesmú obsahovať spevnené dno, lokálne stabilizovanie brehov je možné len vegetačnými prvkami.

Hospodárenie s dažďovou vodou v samotnej obci bude založené na zásadách jej zachytávania a využívania na zálievkovú a úžitkovú vodu, budovaní zasakovacích prvkov pri spevnených plochách a uprednostňovaním vodopriepustných dláždených plôch voči plochám betónovým alebo asfaltovým najmä na peších plochách a komunikáciách. V obci bude vybudovaná len splašková kanalizácia, do ktorej nebude možné odvádzať povrchové a dažďové vody. Na odvádzanie dažďových vôd bude slúžiť sústava priekop popri miestnych komunikáciách a záchytných rigolov na okraji poľnohospodárskych pozemkov.

Pramene a pramenné oblasti vrátane termálnych a minerálnych prameňov (výdatnosť, kvalita, chemické zloženie)

V katastri obce je niekoľko vodných prameňov, napájajúcich miestne toky, ktoré sú prítokmi rieky Torysa. Všetky toky v riešenom území majú výrazne snehovo – dažďový charakter. Ako zdroje pitnej vody pre obecný vodovod sa využívajú dva pramene - prameň č. 1 „Pod Čiernou horou“ s maximálnym odberom $Q_{\max} = 0,50$ l/s a minimálnym odberom $Q_{\min} = 0,40$ l/s, a prameň „Piatoška“ (vo vlastníctve obce) s maximálnym odberom $Q_{\max} = 0,40$ l/s a minimálnym odberom $Q_{\min} = 0,20$ l/s. Záchyty prameňov majú vymedzené ochranné pásma v súlade s rozhodnutím vodohospodárskeho orgánu. Na území obce nie sú žiadne termálne alebo minerálne pramene. Výdatnosť a chemické zloženie vody ostatných miestnych prameňov sa nesleduje.

5. Pôdne pomery - kultúra, pôdny typ, pôdny druh a bonita, stupeň náchylnosti na mechanickú a chemickú degradáciu, kvalita a stupeň znečistenia pôd

V katastri prevládajú hnedé pôdy nasýtené a nenasýtené, sprievodné, hnedé pôdy oglejené, lokálne rankre, pseudogleje a gleje, vyvinuté na stredne ťažkých až ľahších zvetralinách..

Retenčná schopnosť pôd je stredná, priepustnosť stredná, pôdna reakcia neutrálna, vlhkosťný režim je mierne vlhký. Pôdy patria do zrnitostnej triedy piesčito – hlinitej alebo hlinito – piesčitej, sú slabo alebo stredne kamenité. Vďaka sklonitosti terénu je pôda vo viacerých lokalitách značne ohrozená povrchovou vodnou eróziou.

V katastri obce sa nenachádzajú bonitované pôdno-ekologické jednotky (BPEJ) , zaradené do 1.-4. kvalitatívnej skupiny. Poľnohospodárska pôda je zaradená do 6. – 9. Skupiny BPEJ. Produkčná schopnosť pôd je nízka až veľmi nízka. V súčasnosti v katastri prevládajúcim typom využitia pôdy sú trvalé trávne porasty - lúky a pasienky. V katastri sa nenachádzajú kontaminované pôdy.

6. Fauna, flóra - kvalitatívna a kvantitatívna charakteristika, chránené vzácne a ohrozené druhy a biotopy, významné migračné koridory živočíchov

Flóra

Katastrálne územia Poloma patrí podľa fyto geografického členenia Slovenska (Futák, 1966) do oblasti západokarpatskej kveteny (Carpatikum occidentale), obvodu východobeskydskej flóry (Beschidikum orientale), do okresu Spišské vrchy. Charakter vegetácie územia možno zaradiť k submontánnemu až montánnemu vegetačnému stupňu. Z hľadiska zachovania biodiverzity sú hodnotné najmä lesné biotopy , sukcesné lúčne biotopy a biotopy vodných tokov v území.

Katastrálne územie obce Poloma bolí botanicky menej známe, lebo dlho bola ich západná časť súčasťou vojenského obvodu. V rámci prípravy výstavby VN Tichý Potok boli v susednom katastrálnom území Tichý Potok vykonané viaceré prieskumy doplnkové prieskumy. Ďalšie prieskumy boli vykonané v rámci príprav na vyhlásenie Chráneného vtáčieho územia Levočské vrchy.

Vo vegetácii povodia hornej Torysy výrazne prevažujú lesy a je tu cca 70 %-ná lesnatosť. V nižších polohách prevládajú lesy bukové a javorové s primiešanou jedľou. Vo vrcholových polohách sú prevažne bučiny s jedľou a smrekom a vo výškach nad 1200 m n.m. už rastú čisté smrečiny.

V bučinách, v nie príliš vysokých polohách, sa vyskytujú i niektoré horské druhy, napr. horec luskáčovitý, čajovník alpský, ruža ovisnutá, ríbezľa alpská, atď. Po obvode porastov s lesným charakterom a na trvalých porastoch sa vyskytujú kroviny ako ruža šíповá, hloh obyčajný a trnka obyčajná.

Nelesná vegetácia, najmä lúky a pasienky, ktoré sú výsledkom hospodárskej činnosti človeka, sa v súčasnosti nachádzajú v rôznych sukcesných štádiách závislých od stupňa obhospodarovania. Kedysi obhospodarované lúky a hole sú v mnohých prípadoch zarastené náletom smrekovca alebo smreka. Svojou pestrosťou rastlinných druhov zvyšujú biodiverzitu územia najmä druhovo bohaté hrebeňové a podhrebeňové lúky, podsvahové prameniská a mokrade. Toky lemujú jelšiny s jelšou sivou, javorom horským a vrbou rakytovou.

Nelesná stromová a krovitá vegetácia sa tiahne v pásoch pozdĺž vodných tokov. Zo stromov a krov sú zastúpené najmä vrby - vrba rakyta, vrba päťtyčinková, vrba krehká, a jelša lepkavá, topol osika, breza bradavičnatá a lieska obyčajná.

Potenciálna prirodzená vegetácia

V zmysle členenia Slovenska z hľadiska potenciálnej prirodzenej vegetácie (Atlas krajiny Slovenskej republiky) spadá riešené územie do 2 základných mapovaných jednotiek:

- **F: Bukové kvetnaté lesy horské**
- **Smrekové a jedľovo-smrekové lesy**
- **Al : Lužné lesy podhorské jaseňovo - jelšové a horské jelšové lužné lesy**

Fs - Bukové kvetnaté lesy horské

Mapová jednotka kvetnatých bučín podhorských zahŕňa mezotrofné spoločenstvá s výraznou prevahou buka, rozšírené v nižších polohách prevažne na nevápencovom podloží s pôdami vlhkosťne kolísavými. Z pôd prevládajú trojfázové kambizeme. Floristicky, ekotopicky aj syntaxonomicky možno túto jednotku v našich Karpatoch porovnávať na úrovni samostatného podzväzu. Základné floristické zloženie podhorských bučín nie je celkom jednotné vzhľadom na rozdielnosť geologického podložia a rozpad jednotlivých hornín, chemizmus, a tým aj štruktúru pôd. Vo všetkých spoločenstvách je pravidelne prítomné *Galium odoratum*, ďalej sa vyskytujú *Galeobdolon luteum*, *Veronica montana*, *Anemone nemorosa*, *Paris quadrifolia*, *Hordelymus europaeus*. Prímesou buka bývajú *Acer*

pseudoplatanus, *A. platanooides*, *Ulmus glabra*, *Tilia cordata* i *Picea abies*. Krovinné poschodie nebýva nápadne vyvinuté, najčastejšie sa vyskytuje *Sambucus nigra*, *Eonymus europaea*, *Lonicera xylosteum*.

F: Bukové a jedľovo-bukové lesy

Mapová jednotka zahŕňa mezotrofné spoločenstvá s výraznou prevahou buka, rozšírené v nižších polohách prevažne na nevápencovom podloží s pôdami vlhkostne kolísavými. Z pôd prevládajú trojfázové kambizeme. Floristicky, ekotopicky aj syntaxonomicky možno túto jednotku v našich Karpatoch porovnávať na úrovni samostatného podzväzu. Základné floristické zloženie podhorských bučín nie je celkom jednotné vzhľadom na rozdielnosť geologického podložía a rozpad jednotlivých hornín, chemizmus, a tým aj štruktúru pôd. Vo všetkých spoločenstvách je pravidelne prítomné *Galium odoratum*, ďalej sa vyskytujú *Galeobdolon luteum*, *Veronica montana*, *Anemone nemorosa*, *Paris quadrifolia*, *Hordeelymus europaeus*. Prímesou buka bývajú *Acer pseudoplatanus*, *A. platanooides*, *Ulmus glabra*, *Tilia cordata* i *Picea abies*. Krovinné poschodie nebýva nápadne vyvinuté, najčastejšie sa vyskytuje *Sambucus nigra*, *Eonymus europaea*, *Lonicera xylosteum*.

AI : Lužné lesy podhorské a horské

Jaseňovo-jelšové lesy v užších údolných nivách potokov a menších riek ovplyvňovaných povrchovými záplavami alebo podmáčaných prúdiacou podzemnou vodou. Menej typickým stanovištom sú svahové prameniská alebo terénne zníženiny, kde podzemná voda 87 stagnuje blízko pod povrchom pôdy. Pôdy sú hlinité, stredne ťažké, niekedy oglejené, humózne, s dostatkom živín. Porasty sú spravidla viacposchodové, krovinné poschodie je druhovo bohaté. V bylinnej synúzii sa charakteristicky uplatňujú nitrofilné a hygrolilné druhy. Druhové zloženie: *Acer pseudoplatanus*, *Alnus glutinosa*, *A. incana*, *Fraxinus excelsior*, *Padus avium*, *Ribes uva-crispa*, *Salix fragilis*, *Sambucus nigra*, *Viburnum opulus*, v podraze *Aegopodium podagraria*, *Astrantia major*, *Caltha palustris* subsp. *laeta*, *Cardamine amara* subsp. *amara*, *Carex remota*, *Chaerophyllum hirsutum*, *Chrysosplenium alternifolium*, *Circaea x intermedia*, *Cirsium oleraceum*, *Crepis paludosa*, *Equisetum sylvaticum*, *Ficaria bulbifera*, *Filipendula ulmaria*, *Geum rivale*, *Glechoma hederacea*, *Lamium maculatum*, *Lysimachia nemorum*, *Myosotis scorpioides* agg., *Primula elatior*, *Rubus* sp., *Stachys sylvatica*, *Stellaria nemorum*, *Urtica dioica*.

Reálna vegetácia

V katastri obce Poloma sa v súčasnosti vyskytujú nasledovné spoločenstvá rastlín:

Fs - Bukové kvetnaté lesy podhorské – v nižších polohách v západnej časti katastra

Živné jedľovo - bukové a smrekovo - jedľové lesy – vo vyšších polohách v západnej časti katastra.

Fauna

Zloženie fauny širšieho záujmového územia je pomerne pestré. Živočíšne druhy, ktoré sa tu vyskytujú, patria do rôznych zoogeografických zložiek. Je to výslednica dlhotrvajúcich vývojových pochodov, prebiehajúcich od treťohôr cez štvrtohory až po súčasnosť. Slovensko je súčasťou palearktiskej oblasti. Na väčšiu časť územia Slovenska preniká jedna z dvoch zoogeografických zón – na riešené územie zóna lesná, t.j. tá časť Slovenska, ktorá patrí k vrchovskému karpatskému systému. Zloženie fauny dotknutého územia je také pestré ako v hornatých oblastiach Slovenska. Územie je z hľadiska fauny významné. Ide o extenzívne využívanú poľnohospodársku a lesnú krajinu, v ktorej sú živočíšne spoločenstvá pomerne bohaté a len čiastočne narušené antropogénnou činnosťou. V poľnohospodárskej krajine prevládajú spoločenstvá lúk a pasienkov, v lesnej časti lesné živočíšne spoločenstvá doplnené spoločenstvami lúk a pasienkov.

Osobitnú skupinu tvoria živočíchy, viazané na urbánne prostredie, na sídlo a jeho komponenty. Typickými predstaviteľmi urbánnych druhov sú skokan hnedý (*Rana temporaria*), ropucha bradavičnatá (*Bufo bufo*), lastovička domová (*Hirundo rustica*), beloritka domová (*Delichon urbica*), žltouchost domový (*Phoenicurus ochruros*), hrdlička záhradná (*Streptopelia decaocto*), vrabec domový (*Passer domesticus*), plamienka driemavá (*Tyto alba*), kuvik plačlivý (*Athene noctua*).

Územím obce Poloma vedú aj významnejšie migračné koridory. Riešeným územím vedie terestrický migračný koridor – západným okrajom územia smerom na Spišsko – šarišské medzihorie (Bajerovce – Šambron) vedie koridor spájajúci južný a severný okraj Levočských vrchov. Je to migračná trasa lesnej zveri aj veľkých šeliem. V Levočských vrchoch sa vyskytuje vlk dravý (*Canis lupus*), rys ostrovid (*Lynx lynx*) aj medveď hnedý (*Ursus arctos*). Územím vedie aj migračný koridor aviafauny vedúci z údolia Torusy do údolia rieky Poprad resp. z južnej do severnej Európy, ktorý využívajú sťahovavé druhy vtáctva najmä zo Škandinávie.

Západná časť katastra, ktorá je súčasťou Chráneného vtáčieho územia SKCHVÚ 051 Levočské vrchy, je faunisticky hodnotným územím. V kapitole II.8. – chránené územia, je toto faunisticky hodnotné územie popísané.

7. Krajina - štruktúra, typ, scenéria, stabilita, ochrana

Pojem "krajina" má svoje dávne historické korene, pričom vždy súvisel s činnosťou človeka (Supuka, Schlampová, Jančura, 1999). Krajinu chápeme z hľadiska jej viacerých vlastností. Je kombinovaným dielom prírodných a antropických síl (Jančura, 2002).

Pod pojmom "ochrana krajiny" rozumieme predovšetkým ochranu charakteristického vzhľadu krajiny a krajinného rázu, ktoré krajinu alebo jej časť odlišujú od ostatných a poukazujú na jej prírodnú, kultúrno-historickú hodnotu a jedinečnosť. Aktuálnosť témy krajinného obrazu, charakteristického vzhľadu krajiny a krajinného rázu vyplýva z čoraz väčšieho tlaku na krajinné prostredie a z rizika jeho nenávratných zmien. Všetky ľudské zásahy do krajiny sa primárne prejavujú zmenou jej štruktúry.

Každá stavba a každá zmena v krajine mení jej obraz – usporiadanie krajiny štruktúry a následne jej ráz – zmena vzťahov pôvodného charakteru krajiny.

Hodnota krajiny je daná:

- a) krajinná – ekologickou významnosťou územia – dotýka sa hlavne ochrany prírody a hierarchie, v akej sú jednotlivé územia chránené a v akom stupni ochrany sa dané územie nachádza
- b) kultúrno – historická významnosť územia – výskyt pamiatkového fondu v území, prítomnosť historických krajinných štruktúr, kvalita krajinného obrazu a krajinného rázu.

Štruktúra krajiny pokrývky (súčasná krajinná štruktúra) územia obce Poloma

V druhej krajiny štruktúre (DKŠ) predmetnej krajiny dominujú dva základné prvky krajiny štruktúry – oblasť poľnohospodársky využívaného územia a oblasť lesa, ktoré tvoria základnú maticu krajiny, dopĺňanú zvyšnými prvkami krajiny štruktúry.

Územie obce Poloma je čiastočne pretvorené ľudskou činnosťou spojenou predovšetkým:

- s využívaním poľnohospodárskej pôdy ako trvalé trávne porasty (TTP - intenzívne lúky a pasienky) a orná pôda. S tým sú spojené zárodňovacie zásahy, ktorými bola likvidovaná vo veľkej miere krajinotvorná zeleň, predovšetkým krovinové spoločenstvá, a tak následne oslabená ekologická stabilita v území
- s lesným hospodárstvom meniacim prirodzené zloženie lesa a výstavbou lesnej infraštruktúry, v minulosti kombinovaným s využívaním územia ako výcvikového vojenského priestoru s osobitnou infraštruktúrou a deštruktívnymi vplyvmi na prírodné prostredie
- záberom nových doposiaľ neurbanizovaných plôch.

Súčasnú krajinnú štruktúru skúmaného územia tvoria prevažne plochy trvalých trávnych porastov a najmenej ornej pôdy, v menšom rozsahu lesov. Najväčšie súčasné zmeny krajinnej štruktúry sú spôsobované holorubným spôsobom ťažby, aj keď sú to zmeny reálné dočasné. Časť extenzívne využívaných pasienkov na okraji lesa zarastá náletovou zeleňou.

Dané územie leží v oblasti, ktorú z hľadiska prírodných krajinných typov zaraďujeme do oblasti montánnej krajiny mierneho pásma. Prevažná časť územia obce leží v chladnej vrchovine s hnedými pôdami nenasýtenými a jedľovou bučinou. Východná časť leží v mierne chladnej kotlinovej, akumuláčno-eróznej krajine, s kapilárnymi a pórovými podzemnými vodami, hnedými pôdami a bučinou. Súčasná krajina je v riešenom katastrí tiež zastúpená dvoma typmi krajiny so sústredenými vidieckymi sídlami. Západnú časť tvorí lesná montánna vrchovinová, lúčno-lesná krajina, strednú a východnú časť tvorí poľnohospodárska montánna kotlinová, oráčinovo-lúčna krajina. Prírodno-ekologická hodnota oboch uvedených typov krajiny je vysoká.

Súčasnú vegetáciu riešeného územia predstavuje prevažne rastlinstvo lúčnych spoločenstiev, lesov, nelesnej drevinovej zložky krajiny a mokradové spoločenstvá.

V západnej časti územia obce sa nachádzajú súvislé porasty väčšieho lesného celku pohoria Levočské vrchy. V území sa tiež vyskytuje úspešná vegetácia s charakterom lesa, ktorá vyplňa stabilizované erózne ryhy. V území prevládajú zmiešané bukovo – jedľové lesy s výskytom smreka, červeného smreka a javorov.

Trvalé trávne porasty pokrývajú prevažne podhorské a horské lúky a podhorské pasienky a majú polosuchý charakter, vyskytujú sa v nich ale aj mokradové plochy. Najčastejšie sú to podhorské kosné lúky, sčasti mezofilné pasienky. Okrajové časti a terénne útvary (medze, erózne ryhy, prudšie svahy) zarastajú náletovými drevinami.

Nelesná drevinová vegetácia zaberá menšie plochy mozaikovitě rozložené v krajine v strednej a východnej časti katastra Poloma, najmä línie pozdĺž vodných tokov, kde predstavuje významný prvok v rámci súčasnej krajiny. Tvoria ju enklávy prevažne krovin na okraji lesných porastov ale aj v plochách lúk a pasienkov, ktoré fragmentuje na menšie časti. Stabilizuje erózne ryhy, medze a prudšie svahy, obsadzuje však aj neobhospodávané pozemky, a vytvára podmienky aj pre vznik druhotných lesných spoločenstiev na týchto plochách. Nelesná drevinová vegetácia s prevahou stromov je výrazným krajinným prvkom pozdĺž vodných tokov. Prevažne dobre zachované sú najmä porasty okolo potoka Goduša, tvorené vrbovo-jelšovým podhorským luhom. V katastrálnom území obce Poloma sa nenachádzajú mokrade zaradené k mokradiam národného alebo regionálneho významu. Rastlinstvo vodných tokov sa viaže na pobrežnú a prítokovú zónu v alúviu tokov, vytvárajúc tak sprievodnú zeleň toku.

Historické krajinné štruktúry

V riešenom území obce Poloma sa nachádza aj historická sídelná štruktúra, ktorou je historické jadro obce v centrálnej časti obce. Obostavané je novodobou zástavbou z obdobia po II. svetovej vojne.

Ekologická stabilita

MIERA EKOLOGICKEJ STABILITY ÚZEMIA sa hodnotí na základe stupňa ekologickej stability. Stupeň ekologickej stability (SES) je spravidla vypočítaný pre jednotlivé katastrálne územia a je najčastejšie hodnotený v piatich kategóriách, od veľmi nepriaznivej po veľmi priaznivé. Výpočet stupňa ekologickej stability pre k.ú. sa získava váhovým koeficientom plošného zastúpenia jednotlivých krajinných prvkov (orná pôda, vinice, záhradky, lúky, pasienky, lesy, vodné plochy, zastavané plochy, ostatné plochy). Na základe tejto klasifikácie sa stanoví priemerná hodnota stupňa ekologickej stability za celé katastrálne územie. Táto hodnota vyjadruje mieru ekologickej stability resp. narušenia ekologických väzieb v k.ú. V územiach, kde je veľmi nízke zastúpenie ekostabilizačných krajinných prvkov, je stupeň ekologickej stability spravidla veľmi nízky, cca do 1,0.

Stupne ekologickej stability

Posudzované územia z hľadiska priestorovej stability v rámci územného systému ekologickej stability je možné začleniť do piatich základných stupňov ekologickej stability:

- **1.stupeň: veľmi nízka stabilita** k plochám veľmi nízkej stability patria poloprirodzené a umelé prvky krajinnej štruktúry, ako je orná pôda poľnohospodárskeho pôdneho fondu a zastavané územie obce
- **2.stupeň: nízka stabilita** do tejto kategórie boli začlenené trvalé trávne porasty s veľkovýrobným využitím, maloplošné záhradky, plocha cintorína
- **3.stupeň: stredná stabilita** je tvorená ekosystémami prírodného charakteru, avšak čiastočne antropogénne ovplyvnenými a narušenými. Patria sem brehové porasty potokov a enklávy nelesnej stromovej a krovinovej vegetácie pri rodinných domoch a parky
- **4.stupeň: vysoká stabilita** k územiám vyznačujúcimi sa vysokou stabilitou patria polokultúrne, umelo založené lesné porasty, porasty s prímiesou pôvodných drevín, enklávy nelesnej stromovej a krovinovej vegetácie v kontakte s trvalými trávnyimi porastmi, segmenty lesných spoločenstiev pri vyhlásených chránených územiach
- **5.stupeň: veľmi vysoká stabilita** - do tejto skupiny sa radia prirodzené prvky krajiny. V záujmovom území sú to hlavne prirodzené brehové porasty miestnych tokov.

Z hľadiska výpočtu koeficientu ekologickej stability sú najhodnotnejším prirodzeným krajinným prvkom, ktorými sú lesy, lúky, pasienky a vodné plochy, priradené vysoké hodnoty stupňa ekologickej významnosti. K ekologicky najmenej hodnotným prvkom krajinnej štruktúry patria antropogénne prvky s nepriaznivým vplyvom na krajinu ako sú predovšetkým zastavané plochy vrátane priemyselných a poľnohospodárskych areálov, komunikačných ťahov a pod. Nízku hodnotu majú tiež plochy intenzívne využívaného poľnohospodárskeho pôdneho fondu – orná pôda.

Hodnoty SES predstavujú realizačné kritériá – možnosti realizácie ÚSES, t. j. charakterizujú množstvo ekologicky stabilizujúcich prvkov v danom území, ktoré sú samozrejme základnými stavebnými prvkami celoplošného ÚSES. Katastrálne územia okresu Sabinov vykazujú prevažne nižší až stredný stupeň ekologickej stability, priemerne s hodnotami SES 2,5 až 3,5. Vyššie hodnoty SES dosahujú len územia obcí, ktoré zasahujú do lesných celkov pohorí Čergov a Levočské vrchy.

Výmera druhov pozemkov v k.ú. Poloma (Katastrálny portál, stav 04/2020):

Plocha	Výmera (ha)	%
Orná pôda	398,729	45,4
Lúky a pasienky	116,0797	13,2
Záhrady	13,1845	1,5
Ovocné sady	0	0,0
Lesy	287,4748	32,7
Vodné plochy	18,4238	2,1
Zastavané plochy	24,5047	2,8
Ostatné	20,4998	2,3
Celkom:	878,8963	100,0
z toho - v zastavanom území	42,549	4,8
- mimo zastavaného územia	836,3473	95,2

Poznámka: Stav druhov pozemkov podľa evidencie pozemkov v katastri nehnuteľností nemusí zodpovedať skutočnému využívaniu pozemkov.

Výpočet koeficientu ekologickej stability sa stanovuje výpočtom podľa vzťahu:

$$SES = \frac{P_{OP}ES_{OP} + P_{ZA}ES_{ZA} + P_{TT}ES_{TT} + P_{LE}ES_{LE} + P_{VO}ES_{VO} + P_{ZP}ES_{ZP} + P_{OSP}ES_{OSP}}{CP_{KU}}$$

SES – stupeň ekologickej stability k.ú.

P_{OP} – plocha ornej pôdy v k.ú.

ES_{OP} - ekologickej stupeň ornej pôdy (0,77)

P_{ZA} - plocha záhrad, ovocných sádov a viníc v k.ú.

ES_{ZA} – ekologickej stupeň záhrad, ovocných sádov a viníc (3,00)

P_{TT} - plocha trvalých trávnych porastov v k.ú.

ES_{TT} – ekologickej stupeň trvalých trávnych porastov (4,00)

P_{LE} - plocha lesov v k.ú.

ES_{LE} – ekologickej stupeň lesov (5,00)

P_{VO} - plocha vodných plôch v k.ú.

ES_{VO} - ekologickej stupeň vodných plôch (4,00)

P_{ZP} – plocha zastavaných plôch a nádvorí v k.ú.

ES_{ZP} – ekologickej stupeň zastavaných plôch a nádvorí (1,00)

P_{OSP} – plocha ostatných plôch v k.ú.

ES_{OSP} – ekologickej stupeň ostatných plôch (0,5)

CP_{KU} – celková výmera katastrálneho územia

Výpočet koeficientu ekologickej stability katastrálneho územia Poloma:

POLOMA	Výmera (ha)	ES	P
Orná pôda	398,729	0,77	307,02
Lúky a pasienky	116,0797	4,00	464,32
Záhrady	13,1845	3,00	39,55
Ovocné sady	0	3,00	0,00
Lesy	287,4748	5,00	1437,37
Vodné plochy	18,4238	4,00	73,70
Zastavané plochy	24,5047	1,00	24,50
Ostatné	20,4998	0,50	10,25
Celkom - SES	878,8963		2,68

Koeficient ekologickej stability pre katastrálne územie Poloma je 2,68. Táto hodnota vyjadruje kvantitatívnu mieru ekologickej stability resp. narušenia ekologickej väzieb v katastrálnom území obce. Hodnota 2,68 vyjadruje, že riešené územie má priemerný stupeň ekologickej stability (najnižšia hodnota je 0,5, najvyššia 5,0 , priemer 2, 25).

Pri detailnejšom rozbere ekologickej stability možno konštatovať, že plochy s najnižším stupňom stability sa nachádzajú vo východnej časti územia obce, kde je zastavané územie obce a plochy ornej pôdy v jej okolí. Na území obce je 1/3 lesných plôch,

ekologickú stabilitu územia zlepšuje aj výskyt lúk a pasienkov. V skutočnosti je ich výmera ešte o niečo vyššia, ako je uvedené v evidencii katastra, a teda aj reálny koeficient ekologickej stability katastrálneho územia obce je o niečo vyšší.

8. Chránené územia, chránené stromy a ochranné pásma podľa osobitných predpisov [napr. národné parky, chránené krajinné oblasti, navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, európska sústava chránených území (NATURA 2000), chránené vodohospodárske oblasti], územný systém ekologickej stability (miestny, regionálny, nadregionálny)

Celé k.ú. Poloma leží v prvom stupni územnej ochrany v zmysle zákona o ochrane prírody. Z prvkov sústavy NATURA 2000 do katastrálneho územia obce zasahuje Chránené vtáčie územie Levočské vrchy s 1. stupňom ochrany, do ktorého patria lesné pozemky v západnej časti katastra. Predmetom ochrany je ochrana druhov európskeho významu ďatľa čierneho, ďatľa trojprstého, jariabka hôrneho, kivička vrabčieho, sovy dlhochvostej, žlny sivej, muchárika sivého, orla krikľavého, orla skalného, tesára čierneho, včelára lesného, výra skalného a žlny sivej a zabezpečenie podmienok ich prežitia a rozmnožovania.

V riešenom území sa nachádzajú biotopy národného a európskeho významu – lesné biotopy v západnej časti katastra a lúčne biotopy na ich okrajoch. Evidovanými biotopmi európskeho významu sú:

- lesné biotopy európskeho významu:
  - bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy
- travinno-bylinné biotopy európskeho významu:
  - nížinné a podhorské kosné lúky
- travinno-bylinné biotopy národného významu:
  - mezofilné pasienky a spásané lúky.

V riešenom území sa nenachádza žiadny významný stresový faktor.

Územia európskeho významu NATURA 2000

Podľa § 28 ods.1 zákona NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov chránené vtáčie územia a územia európskeho významu sú súčasťou súvislej európskej siete chránených území, ktorej cieľom je zachovanie alebo obnova priaznivého stavu biotopov európskeho významu. Z európskej siete chránených území – NATURA 2000 sa západná lesná časť územia obce Poloma nachádza v Chránenom vtáčom území SKCHVÚ 051 Levočské vrchy (1. stupeň územnej ochrany).

Chránené vtáčie územie Levočské vrchy bolo vyhlásené vyhláškou MŽP SR č.434/2012 Z.z. zo dňa 19.12.2012 na účel zabezpečenia priaznivého stavu biotopov druhov vtákov európskeho významu a biotopov sťahovavých druhov vtákov bociana čierneho, ďatľa trojprstého, chriašťaťa poľného, jariabka hôrneho, kuvika kapcavého, kuvika vrabčieho, muchárika sivého, orla krikľavého, orla skalného, prepelice poľnej, rybárika riečneho, sovy dlhochvostej, strakoša sivého, tesára čierneho, tetra holčáka, tetra hoľniaka, včelára lesného, výra skalného a žlny sivej a zabezpečenia podmienok ich prežitia a rozmnožovania. Za činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na predmet ochrany chráneného vtáčieho územia, sa považuje:

- “a) vykonávanie mechanizovaných prác pri hospodárení v lese okrem ich vykonávania v súvislosti s plnením povinností pri ochrane lesa alebo vykonávanie rekultivácie pozemkov v okruhu najviac do 300 metrov od hniezda bociana čierneho a orla krikľavého od 1. apríla do 31. júla, orla skalného od 15. marca do 31. júla, včelára lesného od 1. mája do 31. júla, výra skalného od 1. marca do 31. mája a sovy dlhochvostej od 1. marca do 31. mája, ak tak rozhodnutím určí obvodný úrad životného prostredia,
- b) odstraňovanie alebo poškodzovanie hniezdných alebo dutinových stromov ďatľa trojprstého, kuvika kapcavého, kuvika vrabčieho, sovy dlhochvostej, tesára čierneho a žlny sivej okrem vykonávania týchto činností v súvislosti s plnením povinností podľa osobitného predpisu, ak tak rozhodnutím určí obvodný úrad životného prostredia,
- c) realizácia odstrelův v lomoch v blízkosti hniezda výra skalného, ak tak rozhodnutím určí obvodný úrad životného prostredia,
- d) mechanizované kosenie alebo mulčovanie trvalých trávnych porastov od 1. apríla do 30. júna na súvislej ploche väčšej ako 0,5 hektára spôsobom od okrajov do stredu.

Obmedzenie výkonu činností sa určí každoročne do 31. októbra podľa stavu obsadenosti známych hniezd a hniezdisk v roku, ktorý predchádza roku, v ktorom sa obmedzenie uplatňuje, alebo ak sa po určení takéhoto obmedzenia preukážu nové skutočnosti odôvodňujúce potrebu jeho uplatnenia.“

Do dnešného dňa okresný úrad životného prostredia nevydal ani jedno určenie obmedzenia činností z dôvodu obmedzenia negatívneho vplyvu na predmet ochrany chráneného vtáčieho územia.

Chránené stromy

V dotknutom sa nenachádzajú osobitne chránene stromy, na ktoré by sa vzťahovala ochrana v zmysle § 49 zákona NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.

Územný systém ekologickej stability (ÚSES)

Regionálny ÚSES tvorí sieť ekologicky významných segmentov krajiny, ktoré zaisťujú územné podmienky trvalého zachovania druhovej rozmanitosti prirodzeného genofondu rastlín a živočíchov regiónu. Za biocentrá (provinciálne, nadregionálne a regionálne) boli vybrané tie územia, v ktorých sa nachádzajú zachovalé sukcesné štádiá alebo tie plochy, ktoré majú vhodné podmienky pre ich vznik a ďalší prirodzený vývoj. K ďalším kritériám pre výber územia za biocentrum patria stupeň zachovalosti, prirodzenosti a reprezentatívnosti zoo-zložky a v neposlednom rade aj územná rozloha. Nadregionálny a regionálny ÚSES dotvárajú biokoridory

spájajúce medzi sebou biocentrá spôsobom umožňujúcim migráciu organizmov, aj keď jeho časť nemusí poskytovať trvalé existenčné podmienky. Pod pojem migrácia zahrňujeme nielen pohyb živočíšnych jedincov, pohyb rastlinných orgánov schopných vyrásť do novej rastliny, ale aj výmenu genetických informácií v rámci populácií a pod. Týmto všetkým sa biokoridor stáva dynamickým prvkom, ktorý zo siete izolovaných biocentier vytvára vzájomne sa ovplyvňujúci územný systém. Základ kostry ekologickej stability územia na nadregionálnej úrovni predstavujú biocentrá provinciónálneho a nadregionálneho významu. Priestorová ekologická stabilita krajiny sa definuje ako schopnosť krajiny štruktúry udržiavať priestorové ekologické vzťahy medzi geoeosystémami s rôznou reálnou vnútornou ekologickou stabilitou. Teda ekologická stabilita krajiny predstavuje schopnosť udržiavať a obnovovať podmienky fungovania celopriestorového systému a zabezpečovať geoeologickú rôznorodosť v celom spektre krajiny štruktúry. Udržanie ekologickej stability krajinného systému je základnou podmienkou proklamovaného princípu trvalo udržateľného rozvoja. Praktickú aplikáciu udržania ekologickej stability predstavujú územné systémy ekologickej stability. Za územný systém ekologickej stability (ÚSES) sa považuje taká celopriestorová štruktúra navzájom prepojených ekosystémov, ich zložiek a prvkov, ktorá zabezpečuje rozmanitosť podmienok a foriem života v krajine. Základ tohto systému predstavujú biocentrá, biokoridory a interakčné prvky nadregionálneho, regionálneho alebo miestneho významu (§ 2, ods. 2, písm. a) zákona NR SR č.543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v neskorších zneniach), ktoré vytvárajú kostru územného systému ekologickej stability. Teda kostra ÚSES predstavuje sieť ekologicky významných segmentov územia, ktoré plnia funkciu biokoridorov, biocentier prípadne interakčných prvkov.

Podľa Generelu nadregionálneho územného systému ekologickej stability SR (Uznesenie Vlády SR č. 319 z 27. apríla 1992) sa západná časť riešeného územia nachádza v **biocentre nadregionálneho významu Tichý Potok** (rozloha cca 2950 ha) s doteraz územne nechráneným jadrom s výmerou cca 290 ha. Biocentrum je polohovo zaradené v potenciálnej CHKO Levočské vrchy a v susednej oblasti č. 101 Spišské vrchy. Územie biocentra je v súčasnosti v 1. stupni ochrany prírody s návrhom na preradenie do 2. stupňa ochrany prírody podľa zákona o ochrane prírody a krajiny.

Širšie okolie biocentra z hľadiska ekologickej stability patrí do ostatných ekologicky významných celkov Slovenska (na západ lesnatá oblasť a na juh lúčno-pasienkárská oblasť). Tieto územia predstavujú ochrannú (pufračnú) zónu uvedeného biocentra nadregionálneho významu, pričom zrejme majú (v rôznej kvalite) vlastné usporiadanie biocentier, biokoridorov a interakčných prvkov na nižších úrovniach. Východne od obce Poloma začína oblasť dezertifikovanej až devastovanej krajiny so značne narušenou funkčnosťou ekologickej stability, resp. s absenciou viacerých ekostabilizačných segmentov.

Podľa Regionálneho ÚSES okresu Sabinov, z ktorého boli v ÚPN Prešovského samosprávneho kraja schválené regionálne biocentrá a reg. biokoridory, cez k.ú. Poloma neprechádzajú žiadne iné prvky ÚSES. Ako súčasť riešenia ekologickej rovnováhy súčasnej krajiny je potrebné riešiť úlohu zachovať inundačné územia a prirodzenú vegetáciu vodných tokov.

V rámci spracovania územného plánu obce je navrhnutý miestny územný systém ekologickej stability, predmetom ktorého je vyznačenie reálnych prvkov ekologickej stability na miestnej úrovni. Prvky ÚSES na všetkých hierarchických úrovniach ako aj ostatné záujmové územia ochrany prírody a krajiny sú vyznačené vo výkrese ochrany prírody a krajiny. Všetky vymedzené prvky ÚSES sú akceptované ako záujmové územia ochrany prírody a ako územia s ekostabilizačnou funkciou. Kostru ekologickej stability tvoria nadregionálne biocentrum doplnené lokálnymi biokoridormi. Pre riešenie lokálneho systému ekologickej stability v katastri obce sú najvýznamnejšie tieto prvky:

- lesné porasty v západnej časti katastra, ktoré sú súčasťou nadregionálneho biocentra NRBC Tichý Potok
- trvalé trávne porasty na podhorských svahoch v západnej časti katastra
- sprievodná zeleň okolo miestnych tokov
- protierózne pôsobiaca zeleň v erózných ryhách.

Lokálnymi biocentrami v riešenom území sú podľa krajinoekologického plánu lúčne spoločenstvá v lokalitách Za lesnou cestou a Kamence. Lokálne biokoridory vedú pozdĺž vodných tokov Goduša, Polomský a Táborský potok a prepájajú nadregionálne a lokálne biocentrá s biokoridormi v susedných katastroch obcí Torysa, Brezovica a Šarišské Dravce. Pozdĺž vodných tokov sú zachované inundačné územia s prirodzenou vegetáciou. Ochrana brehových porastov má zachovať ich prirodzenú druhovú skladbu, prípadne ich doplniť vo vhodnom drevinovom zložení, čím sa posilní a zabezpečí funkcia lokálnych hydrických biokoridorov. Pre zachovanie pôvodnej krajiny je potrebné zachovať aj rozptýlenú krajinnú zeleň a zeleň v erózných ryhách a doplniť sprievodnú zeleň pozdĺž navrhovaných účelových ciest a cyklistických trás.

Biotopy národného významu:

Chránené biotopy v riešenom území k.ú. Poloma (podľa prílohy č.1 Vyhlášky MŕP SR č.224/2003 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon č.543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny)

Biotopy

a/ nelesné biotopy :

- Lk 1 Nížinné a podhorské kosné lúky [6510 - kód Natura 2000]
- Lk 5 Vysokobylinné spoločenstvá na vlhkých lúkach [6430]

b/ lesné biotopy :

- Ls1.4 Horské jelšové lužné lesy [91E0*]
- Ls 5.1 Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy [9130]

* - prioritný biotop

9. Obyvateľstvo - demografické údaje (napr. počet dotknutých obyvateľov, veková štruktúra, zdravotný stav, zamestnanosť, vzdelanie), sídla, aktivity (poľnohospodárstvo, priemysel, lesné hospodárstvo, služby, rekreácia a cestovný ruch), infraštruktúra (doprava, produktovody, telekomunikácie, odpady a nakladanie s odpadmi)

Obec Poloma je menšie vidiecke sídlo s počtom obyvateľov 939 v roku 2019 podľa evidencie obyvateľov na obecnom úrade. Počet obyvateľov obce dlhodobo mierne stúpal, v poslednom období stagnuje. Demografická skladba je progresívna, ale obec plošne rastie výstavbou nových domov najmä z dôvodu znižovania obložnosti bytov. Na stabilizáciu obyvateľstva priaznivo vplyva zlepšujúca sa infraštruktúra obce a zdravé životné prostredie. Plánovaný trend stabilizácie počtu obyvateľov obce je v súlade s postavením sídla a s jeho funkciou podľa koncepcie rozvoja územia stanovenej v ÚPN VÚC Prešovský kraj a je žiaduce posilniť predpoklady pre jeho udržanie aj v budúcich rokoch. Hlavnou rozvojovou funkciou na území sídla je funkcia obytná, doplnkovou výrobná, navrhovanou rozvojovou rekreačná. Na základe uvedených skutočností sa v územnom pláne počíta so stabilizáciou počtu obyvateľov založenom najmä na prirodzenom prírastku obyvateľstva.

Návrh územného plánu vychádza z nasledovného predpokladaného počtu obyvateľov a súvisiacej potreby počtu bytov v návrhovom období:

Rok	1991	2001	2011	2016	2020	2030	2040
Počet obyvateľov	858	946	951	944	935	955	1000
Počet obývaných bytov	174	188	203	210	220	235	250
Obložnosť (obyv./byt)	4,9	5,0	4,7	4,5	4,3	4,1	4,0

Navrhovaná výstavba bytov:

rok	počet obyvateľov	obložnosť bytov	počet bytov	prírastok bytov	náhrada bytov	celkom výstavba
2011	951	4,7	203	-	-	-
2020	935	4,3	220	17	5	22
2030	955	4,1	235	15	5	20
2040	1000	4,0	250	15	5	20
zmena celkom	+49	-0,7	+47	47	15	62

Pre dosiahnutie tohto predpokladaného počtu obývaných bytov je v návrhovom období potrebné vybudovať cca 60 bytov, z toho 15 ako náhradu nevyhovujúceho bytového fondu.

V urbanistickom riešení je vo výkresovej časti vyznačený vyšší počet pozemkov na výstavbu rodinných domov ako je vyčíslená potreba. Vychádza to z poznania, že vzhľadom na značnú komplikovanosť majetkových vzťahov je nereálne predpokladať, že sa podarí súvislo zastavať jednotlivé vymedzené lokality na výstavbu domov. Preto každý urbanistický návrh musí mať minimálne 50%-nú rezervu a o to vyšší počet navrhovaných pozemkov na výstavbu, ako je teoretická potreba v riešenom období. Táto rezerva zároveň vytvára predpoklady pre umožnenie výstavby v prípade nepredvídaných okolností zvyšujúcich výstavbu v obci (napr. výraznejšia investícia a nárast pracovných príležitostí v obci alebo jej okolí).

Výstavba rodinných domov sa sústreďuje na juhovýchodnom okraji obce predĺžovaním ulíc za existujúcou zástavbou. V ostatných častiach obce sa bude dostavovať najmä na voľných prelukách v zástavbe pri existujúcich miestnych komunikáciách. Celková predpokladaná potreba novej výstavby do roku 2040 je 62 bytov, z toho minimálne 40 na nových plochách. Vo výkresovej časti sú vyznačené plochy pre možnosť výstavby cca 70 rodinných domov a dvoch bytových domov 2x6 b.j., čím je vymedzená dostatočná rezerva pre nerovnomerné zastavovanie jednotlivých lokalít.

Okrem výstavby rodinných domov na nových plochách bude prebiehať prestavba schátralých a nevyhovujúcich objektov. V nevyhovujúcom stavebnotechnickom stave je 10 rodinných domov, mnoho ďalších starších objektov je nevyhovujúcich dispozične a veľkosťou bytov. Tieto domy budú väčšinou využité na rekreačné účely a nahradené výstavbou na nových plochách. Preto skutočná potreba výstavby na nových plochách je cca 50 rodinných domov.

Okrem výstavby rodinných domov sa v územnom pláne počíta ja s výstavbou obecných nájomných bytov v lokalite pri futbalovom ihrisku. V návrhovom období je navrhnutá výstavba dvoch bytových domov s celkovým počtom 16 malometrážnych bytov.

Poloma je menšie sídlo, preto je v ňom vybudovaná len základná občianska vybavenosť. V obci je materská škola a základná škola 1.- 4. ročník, kultúrny dom, obecná knižnica, dve predajne potravín, pohostinstvo, hasičská zbrojnica, obecný úrad, cintoríny a kostol, futbalové a multifunkčné ihrisko. Časť týchto existujúcich zariadení je umiestnená v centre obce (Obecný úrad, hasičská zbrojnica, kostol, obchod, kultúrny dom a pohostinstvo), ostatné vo východnej časti jej zastavaného územia. Ďalšie služby sú dostupné v susednej obci Sárišké Dravce.

V riešení územného plánu sa predpokladá ďalší rozvoj občianskej vybavenosti obce, zameraný hlavne na zvýšenie kvality služieb. Podľa urbanistických ukazovateľov je úmerne predpokladanému počtu obyvateľov v obci potrebné v nasledujúcom období doplniť niektoré nové zariadenia občianskej vybavenosti.

V urbanistickej koncepcii rozvoja obce sú v oblasti občianskej vybavenosti riešené tri základné úlohy: dotváranie vybavenostného centra obce, vytvorenie zariadení pre seniorov a doplnenie športových zariadení v obci (samostatne aj riešenie vytvorenia rekreačných areálov, popísané je v kapitole 7.4).

Vybavenostné centrum obce je vymedzené zoskupením objektov Obecného úradu, hasičskej zbrojnice, pohostinstva a obchodu. Dotváranie centra obce je navrhnuté prevažne formou rekonštrukcie, nadstavieb a dostavieb súčasných objektov občianskej vybavenosti. Objekt obchodu a pohostinstva je možné dostavať o ubytovacie a malé spoločenské priestory (turistická ubytovňa), obecný úrad o klubové a prevádzkové priestory. Ďalšie zariadenia občianskej vybavenosti sú navrhované mimo centrálnej časti obce. Dom smútku je navrhnutý vedľa nového cintorína za futbalovým ihriskom.

Rozvoj maloobchodných zariadení a prevádzok služieb na vidieku sa v súčasnosti deje najmä vytváraním maloplošných predajní a prevádzok v rámci rodinných domov alebo ich pozemkov. Tak tomu je aj v obci Poloma - aj tu existuje obchod ako jednoduchá stavba na súkromnom pozemku. Podobne môžu vzniknúť ďalšie drobné zariadenia obchodu a služieb v obytných plochách v obci.

Druhou koncepčnou otázkou je riešenie doplnenia rekreačných a športových plôch v obci. V obci je vybudované futbalové ihrisko na východnom okraji obce a dve maloplošné ihriská v areáli bývalej školy. Existujúce ihriská budú zrekonštruované na pôvodných miestach, nové maloplošné ihriská a viacúčelové kurty sú navrhnuté pri futbalovom ihrisku. Malé ihriská budú vznikať aj v iných častiach obce, detské ihrisko je navrhnuté v areáli materskej školy.

Ďalšie prevádzky služieb vrátane služieb pre návštevníkov - rekreantov môžu vzniknúť na plochách rodinných domov alebo výrobných a skladovacích plochách ako prevádzky malého podnikania.

V záujme umožnenia rozvoja podnikateľskej činnosti a vytvárania pracovných príležitostí rieši urbanistická koncepcia rozvoja obce aj plochy pre výrobné a skladové areály. S týmto funkčným využitím je navrhované zachovať existujúci areál hospodárskeho dvora na severnom okraji obce v lokalite Za kapličkou a vytvoriť novú podnikateľskú zónu na východnom okraji obce za futbalovým ihriskom. V týchto areáloch by sa mali rozvíjať aj zariadenia na spracovanie miestnych produktov. Samostatný areál obecných služieb a kompostovisko sú navrhnuté pri prístupovej ceste k novému cintorínu za futbalovým ihriskom. Menší areál pre poľnohospodárske činnosti je aj južne od obce pri Brezovskom potoku.

Do navrhutej výrobnéj zóny pri futbalovom ihrisku sa výhľadovo presťahujú aj niektoré z podnikateľských prevádzok, ktoré sú už dnes v nevyhovujúcich podmienkach na pozemkoch rodinných domov, alebo ktoré pre svoj rozvoj budú potrebovať väčší areál. V obytných plochách obce sú navrhnuté regulatívy, obmedzujúce rozsah výrobných činností na mieru, ktorá nebude obťažovať okolie.

Zariadenia rekreácie a cestovného ruchu sú v obci veľmi slabo zastúpené a nevyužívajú potenciál obce a okolitého územia. Slúžia väčšinou len pre individuálnu rekreáciu ich majiteľov.

Hlavnou atraktivitou pre cestovný ruch v riešenom území je veľmi pekne modelovaná a ekologicky zachovaná vidiecka krajina s historickými a kultúrnymi pamiatkami. Zalesnené časti katastra sú vhodné na rozvoj víkendovej turistiky. Vysoké prírodné a krajinárske hodnoty má aj okolitá príroda. V dostupnej vzdialenosti je aj celý východný okraj pohoria Levočské vrchy. Tieto atraktivity sú však pomerne málo navštevované. Jednou z príčin je aj slabá informovanosť a ich propagácia, druhou príčinou je prakticky neexistencia služieb pre cestovný ruch a doplnkových atraktivít. Nie sú tu vyznačené turistické trasy, nie je tu možné stravovanie, ubytovanie, nekonajú sa žiadne propagačné akcie. Rozvoj cestovného ruchu by sa mal stať jednou z priorit regionálneho združenia obcí Horná Torysa, lebo jeho rozvoj nie je možné efektívne zabezpečiť len v rámci jedného katastra. Tento región je vhodný na rozvoj víkendovej rekreácie obyvateľov miest, najmä miest Prešov a Košice, a turistov z Poľska a Maďarska.

Priamo v obci sa môže rozvíjať ubytovanie na súkromí a chalupárska rekreácia, na čo je najvhodnejší západný okraj obce. Nový rekreačný areál je navrhnutý na okraji Levočských vrchov v lokalite Za lesnou cestou. Základom areálu bude chatová oblasť a viacúčelová plocha pre letné aj zimné športy – sánkovanie, lyžovanie. Letnej rekreácii môže slúžiť aj navrhovaná malá vodná nádrž na potoku Goduša v lokalite Za jelšami. Súčasťou rozvoja rekreačných aktivít majú byť viacúčelové trasy v širšom okolí slúžiace v zime pre bežecké lyžovanie a v lete pre horské bicykle. Táto lokalita má byť východiskom aj pre pešiu turistiku v priľahlej oblasti Levočských vrchov a vychádzky na existujúcu rozhľadňu v katastri susednej obce Krásna Lúka a navrhovanú vyhladku na Ťuboči. Na tento účel je potrebné vyznačiť turistické trasy vedúce z obce na hrebeň Čiernej hory s pokračovaním na Čiernu kopu a Kuliguru severozápadným smerom a do obce Tichý Potok južným smerom, kde sa napoja na existujúce turistické trasy.

AUTOMOBILOVÁ DOPRAVA

Dopravne je územie obce prístupné z východu po ceste III. triedy č. 3172 Šarišské Dravce - Poloma. Táto cesta sa v Šarišských Dravciach napája na cestu III. triedy č.3171 Torysa - Plavnica, ktorá tvorí doplnkovú dopravnú a urbanistickú os prebájacú údolie hornej Torysy s údolím rieky Poprad a tým okresy Sabinov a Stará Ľubovňa. Tento smer tvorí pre obec základný prístup k nadradenej cestnej sieti i iným druhom dopravy a zároveň prístup k pracovným príležitostiam a občianskej vybavenosti v okolitých sídlach. Touto trasou vedie aj linka autobusovej dopravy, vedúce do obce. Cesty III/3172 a III/3171 sú pomerne málo dopravne zaťažené lebo majú len lokálny význam.

S ostatnými susediacimi obcami má Poloma dopravné spojenie len prostredníctvom účelových nespevnených ciest.

V obci sa nenachádzajú žiadne dopravné zariadenia.

ZÁKLADNÝ KOMUNIKAČNÝ SYSTÉM

Základom komunikačnej siete v riešenom území je úsek cesty III. triedy č. 3172 vedúci do obce ako ulice v kategórii B3 - MZ 9/60.

Ostatné miestne komunikácie majú funkciu obslužnú, budú v rámci možností postupne upravované na kategóriu C3 MO 8/50 až MO 6,5/40 s aspoň jednostranným chodníkom. V stiesnených priestorových pomeroch ale pri dobrej komunikačnej väzbe sú navrhnuté jednosmerné komunikácie kategórie MO 4,25/40 alebo obojsmerné jednopruhovú komunikácie s výhybňami.

Tie z existujúcich miestnych komunikácií, ktoré sú málo dopravne zaťažené a nemajú predpoklad na rozširovanie, budú premenené na ukludnené komunikácie s obmedzením automobilovej dopravy. Tieto komunikácie kategórie D1 – obytná zóna môžu mať šírku od 4 do 5 m, postačuje dláždený povrch, a prevažne budú bez samostatných chodníkov. Ako pešia nemotoristická plocha bude vybudovaný ústredný priestor (mini námestie) medzi obecným úradom a objektom rozličného tovaru a hostinca.

Na existujúcej komunikačnej sieti v obci je viacero nevyhovujúcich križovatiek s nedostatočným rozhľadom. Tam, kde nie je možná úprava nevyhovujúcich rozhľadových pomeroch, je potrebné osadenie dopravných značiek určujúcich povinnosť zastaviť a dať prednosť v jazde, prípadne aj dopravných zrkadiel.

Nové dopravné napojenie bude vybudované do navrhovanej rekreačnej zóny Za lesnou cestou západne od obce. Bude zabezpečené účelovou spevnenou komunikáciou vedúcou z obce cez areál navrhovanej rekreačnej zóny až ku potoku Goduša, kde sprístupní navrhovanú malú vodnú nádrž, s prepojením na existujúcu účelovú komunikáciu vedúcu do Krásnej Lúky. Táto cesta bude náhradnou prístupovou komunikáciou do obce v prípade dopravného obmedzenia na súčasnej ceste III. triedy.

PARKOVACIE PLOCHY, GARÁŽE A DOPRAVNÉ PRIESTRANSTVÁ

Súčasťou návrhu dopravného systému sú parkoviská pri zariadeniach občianskej vybavenosti. Sú navrhované najmä v centre obce pri obecnom úrade, pri kostole a ihrisku, a pri novo navrhovanom rekreačnom areáli. Celkovo je v obci navrhnutých vyše 60 verejných parkovacích miest. Parkoviská majú byť ozelenené, odporúčame stále parkovacie plochy budovať z dlažby, občasne užívané parkoviská zo zatrávňovacích tvární.

VEREJNÁ HROMADNÁ DOPRAVA

Pravidelná verejná hromadná doprava osôb z obce je v súčasnosti zabezpečovaná linkou regionálneho dopravcu - podniku SAD v Prešove. Linka je vedená obojsmerne po ceste III. triedy. Trasovanie linky verejnej hromadnej dopravy sa nezmení. Na zlepšenie podmienok pre autobusovú dopravu je v územnom pláne navrhnuté vybudovanie zastávkových ník na autobusových zastávkach v miestach, kde to priestorové pomery dovoľia, doplnených zastávkovými prístreškami.

PEŠIE KOMUNIKÁCIE A PLOCHY

Pozdĺž miestnych komunikácií sú vybudované alebo navrhnuté minimálne jednostranné pešie chodníky šírky 2 m, resp. 1,5 m s 0,5 m širokým zeleným pásom.

V centre obce je navrhnutá úprava verejných priestranstiev, ktorá má vytvoriť v okolí Obecného úradu pešie rozptylové a úžitkové plochy doplnené sadovými úpravami. Pre túto úpravu je potrebné spracovať podrobnejší projekt.

Pre podporu rozvoja rekreačnej funkcie sú v okolí obce navrhnuté viaceré pešie turistické trasy. Súčasťou navrhovanej regionálnej hrebeňovej turistickej trasy bude úsek vedúci po hrebeni Čiernej hory na západnom okraji katastra obce. Na ňu sa budú pripájať miestna turistická trasa vedúca zo západného okraja obce cez rekreačnú lokalitu Za lesnou cestou na Polianku a náučná trasa vedúca cez lokalitu Pod úbočou a navrhovaná rozhľadňa na Solisko. Združenou pešou a cyklistickou trasou bude Poloma spojená s obcami Brezovica a Tichý Potok.

CYKLISTICKÁ DOPRAVA

Cyklistická doprava môže na území obce využívať všetky miestne komunikácie, účelové cesty a pešie trasy v súlade s predpismi o premávke na pozemných komunikáciách. Značené cyklistické trasy budú vyznačené v katastri obce najmä po poľných a lesných cestách, verejných a účelových komunikáciách tak, aby spojili Polomu so susednými obcami Šarišské Dravce, Krásna Lúka, Brezovica a Tichý Potok.

ÚČELOVÉ KOMUNIKÁCIE

Účelové poľnohospodárske a lesné komunikácie nadväzujú na verejné cesty a miestne komunikácie. Najvýznamnejšiu z nich, vedúcu do navrhovanej rekreačnej lokality Za lesnou cestou, je navrhnuté spevniť a predĺžiť ku potoku Goduša a spojiť s existujúcou účelovou cestou vedúcou do Krásnej Lúky. Obdobne je navrhnuté predĺžiť účelovú cestu vedúcu na poľnohospodársku farmu po existujúcu spevnenú účelovú cestu vedúcu pozdĺž potoka Goduša od Šarišských Draviec. Postupne vylepšovať technický stav je potrebné aj na poľných cestách vedúcich z Polomy do Brezovice a Tichého Potoka.

ZÁSOBOVANIE PITNOU VODOU

Súčasný stav

Obec Poloma má vybudovaný obecný vodovod, jeho správcom je Východoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s., Košice.

Zdrojom pitnej vody sú prameň č.1 „Pod Čiernou horou“ s maximálnym odberom $Q_{\max} = 0,50$ l/s a minimálnym odberom $Q_{\min} = 0,40$ l/s a prameň „Piatoška“ (vo vlastníctve obce) s maximálnym odberom $Q_{\max} = 0,40$ l/s a minimálnym odberom $Q_{\min} = 0,20$ l/s. V súčasnosti je do obecného vodojemu privádzacím potrubím privádzaná voda z vodárenského zdroja - vrtu HGV-3 zo Šarišských Draviec. Výdatnosť vrtu je 3,4 l/s.

Akumulácia vody je zabezpečená vo vodojeme Poloma s objemom 100 m^3 s kótou dna 659,00 m n.m. a max. hladinou 663,00 m n.m.

Z celkového počtu 945 obyvateľov obce bolo v roku 2015 napojených na verejný vodovod 440 obyvateľov, čo predstavuje napojenosť 46,56 %. V uvedenom roku bola fakturovaná voda v objeme $8\,600 \text{ m}^3$, čo predstavuje priemernú spotrebu $53,55 \text{ l.os}^{-1}.\text{d}^{-1}$.

Výpočet potreby vody

Špecifická potreba vody je určená podľa Vyhlášky MŽP SR č. 684 zo 14.11.2006, ktorou sa ustanovujú podrobnosti na návrh, projektovú dokumentáciu a výstavbu verejných vodovodov a verejných kanalizácií, kde podľa prílohy č.1 pre vybavenosť bytov s lokálnym ohrevom teplej vody a vaňovým kúpeľom sa uvažuje s potrebou $135 \text{ l.os}^{-1}.\text{d}^{-1}$. Pre občiansku a technickú vybavenosť obce do 1000 obyvateľov počítame s potrebou $15 \text{ l.os}^{-1}.\text{d}^{-1}$. Pre byty v rodinných domoch počítame v súlade s bodom A bod.2 prílohy č.1 Vyhlášky MŽP SR č. 684/2006 Z.z. so zníženou spotrebou o 25 %.

Počet obyvateľov: výhľad 1000 obyv. + 100 návštevníkov rekr. zariadení
Zníženie potreby vody v zmysle prílohy 1 čl. A odd. 2 o 25%

Spotrebisko	Počet obyvateľov	Špecifická potreba vody	Priemerná potreba vody			Maximálna denná potreba vody			Maximálna hodinová potreba vody		
	M	go	Qp			Qm			Qh		
	osoby	l/os/d	m ³ /d	m ³ /hod	l/s	m ³ /d	m ³ /hod	l/s	m ³ /d	m ³ /hod	l/s
Poloma obec	1000	116,25	116,25	4,84	1,35	232,50	9,69	2,69	418,50	17,44	4,84
Poloma rek.oblasť	100	90	9,00	0,38	0,10	14,40	0,60	0,17	25,92	1,08	0,30
Spolu	1100		125,25	5,22	1,45	246,90	10,29	2,86	444,42	18,52	5,14

Vodárenský zdroj

Pre zásobovanie pitnou vodou je na základe vypočítanej maximálnej dennej potreby potrebné zabezpečiť vodárenský zdroj s výdatnosťou **min. 2,86 l.s⁻¹**.

Existujúce miestne vodárenské zdroje majú $Q_{\min} = 0,60$ l/s. Výdatnosť vodárenského vrtu HGV-3 je 3,4 l/s, potreba vody pre obec Šarišské Dravce je podľa jej územného plánu 3,32 l/s. Týmto vodárenskými zdrojmi je možné pre obec Poloma zabezpečiť celkovo 0,68 l/s, čo je len 24,5 % potreby stanovenej podľa vyhlášky. Pre predpokladaný počet obyvateľov a ich 100 %-né napojenie na verejný vodovod je potrebné pre obec zabezpečiť ďalší zdroj pitnej vody s výdatnosťou cca 2,2 l/s. Zabezpečenie potrebného množstva pitnej vody pre obec Poloma je navrhnuté riešiť prepojením skupinového vodovodu Šarišské Dravce – Poloma na Prešovský skupinový vodovod.

Odkanalizovanie

Súčasný stav

V obci Poloma nie je vybudovaná splašková kanalizácia. Odpadové vody z domácností a občiansko-technickej vybavenosti obce sú odvádzané do samostatných žump, likvidácia odpadových vôd je zabezpečená vývozom žump do ČOV Torysa. Vzhľadom na vodotesnosť žump môže dochádzať ku nepriaznivým vplyvom na bezprostredné okolie. Tento spôsob odvádzania splaškových vôd je v súčasnej dobe nevyhovujúci a kladie nároky na pravidelnosť vývozu žump za účelom likvidácie odpadových splaškových vôd, čo nie vždy je dodržiavané.

Odvedenie povrchových dažďových vôd z miestnych komunikácií a cesty III. triedy je systémom rigolov vedených obojstranne, resp. jednostranne pozdĺž ciest, vyústenie zachytených vôd je do vodných tokov, resp. odvodňovacích priekop.

Návrh obecnej kanalizácie

Výpočet množstva a znečistenia splaškovej odpadovej vody

Množstvo odpadových splaškových vôd je na základe STN 75 6101 stanovené z výpočtu potreby vody pre odkanalizovanú lokalitu.

Spotrebisko	Priemerný denný prietok splaškov		Priemerný hodinový prietok splaškov		Koeff. dennej nerovnomernosti	Maximálny denný prietok splaškov		Koefficient hodinovej nerovnomernosti		Maximálny hodinový prietok splaškov		Minimálny hodinový prietok splaškov		
	Q24 (= Qp)		Qh24			kd	Qd		kmax	kmin	Qhmax		Qhmin	
	m3/d	l/s	m3/hod	l/s			m3/d	l/s			m3/hod	l/s	m3/hod	l/s
Poloma	125,25	1,45	5,22	1,45	1,6	200,4	2,32	2,9	0,6	24,22	6,73	3,13	0,09	

Návrh technického riešenia splaškovej kanalizácia

V obci Poloma je navrhnutá výstavba gravitačnej splaškovej kanalizácie v celom zastavanom území obce. Zhromaždené splaškové vody budú odvádzané kanalizačnou stokou pozdĺž Polomského potoka do ČOV Torysa. Na existujúcu skupinovú kanalizáciu s ČOV Torysa sa napojí do stoky „A“ vedúcej z Brezovice do Torysy v úseku medzi uvedenými obcami.

Mechanicko - biologická čistiareň odpadových vôd (M-B ČOV) Torysa je vybudovaná na juhovýchodnom okraji obce na ľavom brehu Torysy, do ktorej sú vypúšťané vyčistené odpadové vody. V rokoch 2008 – 2009 bola ČOV Torysa rekonštruovaná v rámci projektu „Čistá Torysa“ s cieľom zvýšenia kapacity a modernizácie technologických zariadení. V súčasnosti sú na ňu napojené obce Torysa, Šarišské Dravce, Oľšov, Brezovica, Brezovička, Vysoká a Nižný Slavkov, ale má dostatočnú kapacitu na pripojenie odpadových vôd z obce Poloma.

Projektové parametre rekonštruovanej ČOV Torysa : počet EO – 8500; priemerné množstvo odpadových vôd $Q_{24} = 14,76$ l/s = 1275 m³/deň; charakteristiky znečistenia OV na prítoku do ČOV – BSK₅ = 400 mg/l, CHSK = 720 mg/l, NL = 267 mg/l, spôsob čistenia – mechanicko-biologický s nitrifikáciou a s kalovým hospodárstvom.

Výpočet množstva znečistenia splaškovej odpadovej vody

$$BSK_5 = M \times 0,060 \text{ kg/os/d}, \text{ CHSK} = M \times 0,120 \text{ kg/os/d}, \text{ NL} = M \times 0,055 \text{ kg/os/d}$$

Spotrebisko	Počet obyvateľov	Znečistenie		
		BSK5	CHSK	NL
	osoby	kg/d	kg/d	kg/d
Poloma	1100	66,00	132,00	60,50

Zásobovanie elektrickou energiou

1. Pôvodný stav

Na elektrickú energiu je obec Poloma napojená zo vzdušnej siete 22 kV linka č.282 z ES Lipany. VN prípojky k trafostaniciam sú vzdušné vodičmi AIFe. Trafostanice v obci sú v správe VSE a sú určené pre maloodber. Celkový inštalovaný výkon trafostaníc v obci je 910 kVA.

Distribučná sieť NN v obci z trafostaníc je vyhotovená vodičmi AIFe 42 až 70, v menšej miere samonosným káblom AES 70 a 95. Podperné body sú betónové a väčšina z nich je umiestnená v predzáhradkách rodinných domoch. Prípojky k domom sú vzdušné závesným káblom AYKYz 4Bx16. Distribučná sieť NN v obci je zokruhovaná cez istiace skrine VRIS a je vo vyhovujúcom stave.

Obec má 204 rodinných domov a 1 bytový dom so 6 bytmi. Celkový počet bytov 204 + 6 = 210. Obec má 940 obyvateľov.

Zaťaženie za bytový fond spolu :

S max byt = **186,07 kVA**

Zaťaženie za občiansku vybavenosť spolu :

S max vyb = **135,6 kVA**

Výsledné podielové zaťaženie pre obec

S1 celk = S max byt + S max vyb = 186,07 kVA + 135,6 kVA = **321,67 kVA**

Pri porovnaní hodnoty vypočítaného podielového zaťaženia s hodnotou inštalovaného výkonu trafostaníc v obci je dostatočná rezerva.

V obci sa nachádzajú aj drobné výrobné prevádzky - agrofarma, stolárstvo a zámočníctvo. Hodnota ich inštalovaného výkonu nie je známa, ale súčasné transformačné stanice pokrývajú dostatočne aj potrebu el. príkonu týchto zariadení.

2. NÁVRH

V návrhu sa uvažuje s prírastkom 35 rodinných domov a 2 bytovými domami s 12 bytmi. Celkový počet bytov bude 250.

Obec je plynofikovaná, preto väčšina domácností bude na vykurovanie používať zemný plyn. V územnom pláne sa počíta v návrhovom roku s čiastočným využívaním elektrickej energie aj na vykurovanie.

Prehľad pre stanovenie spotrebiteľských skupín podľa Pravidiel pre elektrizačnú sústavu / predpoklad / :
 kategória „A“ - 65 % t.j. 163 R.D. -el. energiu bude využívať na svetlo a drobné domáce spotrebiče
 kategória „B“ - 30 % t.j. 75 R.D. -el. energiu bude využívať na svetlo a drobné domáce spotrebiče + ohrev teplej úžitkovej vody
 kategória „C“ - 5 % t.j. 12 R.D. -el. energiu bude využívať na svetlo a drobné domáce spotrebiče + ohrev teplej úžitkovej vody + vykurovanie.

Podielové zaťaženie za bytový fond:

Spotrebisko	Počet bytov celkom	Kategória A			Kategória B			Kategória C			Spolu
		Počet bytov	SbA kVA/b.j.	S max byt kVA	Počet bytov	SbA kVA/b.j.	S max byt kVA	Počet bytov	SbA kVA/b.j.	S max byt kVA	
Poloma	250	163	0,410	66,830	75	1,685	126,375	12	2,133	25,596	218,801

Podielové zaťaženie za existujúcu a navrhovanú občiansku vybavenosť :

Druh zariadenia	Pi (kVA)	m	Pp (kVA)
Kultúrny dom	20,00	0,68	13,60
Obecný úrad	15,00	0,68	10,20
Hasičská zbrojnica	8,00	0,68	6,00
Pohostinstvo	15,00	0,68	10,20
Obchody	18,00	0,75	12,24
Kostol	20,00	0,68	13,60
Materská škola	30,00	0,68	20,40
Základná škola	20,00	0,68	13,60
Turistická ubytovňa	16,00	0,68	10,88
Dom smútku	10,00	0,68	6,80
Tribúna a šatne	8,00	0,68	5,44
Verejné osvetlenie	25,00	1,00	25,00
Spolu (kVA)	205,00		147,96

Vykurovanie objektov občianskej vybavenosti bude plynom. Iba bufet na futbalovom ihrisku bude vykurovaný elektricky.

Pri obci sa počíta s výstavbou rekreačnej zóny s cca 12-timi chatami, v samotnej obci s cca 10 rekreačnými domami (chalupami). Pre tieto objekty počítame s podielovým zaťažením cca 30 kVA .

Výsledné podielové zaťaženie pre jestvujúce a pre navrhované stavby
 $S_{\text{celk}} = S1 \text{ byt} + S2 \text{ vyb} + S3 \text{ rek} = 218,80 \text{ kVA} + 147,96 \text{ kVA} + 30,0 \text{ kVA} = 396,76 \text{ kVA}$

Pri porovnaní hodnoty vypočítaného podielového zaťaženia s hodnotou inštalovaného výkonu trafostaníc v obci ostáva pre existujúce a navrhované výrobné zariadenia v obci výkonová rezerva cca 500 kVA, čo by malo postačovať. V prípade výstavby areálov s vyššou potrebou el. príkonu je vhodné pre ne vybudovať samostatné transformačné stanice.

Spoje a telekomunikačné zariadenia

Telefón

Obec je napojená z telefónnej ústredne, ktorá je pri objekte pošty v Šarišských Dravciach. Telefónne káble sú ukončené v účastníckych rozvádzačoch. Cez skrine KJ SS 20 a KJ SS 40 sú prípojky vedené k jednotlivým účastníkom. Telefónne rozvody sú vedené v zemi (optické káble) a vzdušné na drevených podperných bodoch. Vzdušné káble sú na severe obce a pri štátnej ceste cez celú obec. Prípojky sú vzdušné od účastníckych rozvádzačov.

Podľa odhadu je v obci cca 170 telefónnych prípojok pre rodinné domy a 15 pre občiansku vybavenosť.

Je predpoklad že z celkového počtu navrhovaných bytov 210 bude mať pevnú linku 100% b.j. a ďalšie linky budú pre objekty občianskej vybavenosti a výroby, takže celková potreba je cca 250 pripojení. Na nové ulice sa osadia účastnícke rozvádzače, ktoré sa napoja káblami v zemi (optické káble) z telefónnej ústredne. Prípojky k novým domom budú optické (ftth).

Obecný rozhlas

Rozvod rozhlasu je zrealizovaný závesným káblom CYMYz, ktorý je ukotvený na podperných bodoch distribučnej siete NN. Po určitých vzdialenostiach sú na týchto podperných bodoch osadené reproduktory. Rozvody obecného rozhlasu ako aj reproduktory sú pod distribučnou sieťou NN a pod rozvodmi vonkajšieho osvetlenia.

Ovládanie obecného rozhlasu je z rozhlasovej ústredne, ktorá je v budove Obecného úradu.

Na nových uliciach sa na podperné body vzdušnej siete NN osadia reproduktory. Rozvod rozhlasu bude závesným káblom CYMYz, ktorý bude ukotvený na podperných bodoch distribučnej siete NN. Napojí sa z jestvujúceho rozvodu rozhlasu.

Zásobovanie plynom

SKUTKOVÝ STAV:

Zdrojom plynu je VTL plynovod D 160 PN 4,0 MPa KYJOV - TORYSA, odkiaľ je VTL prípojkom privedený plyn do regulačnej stanice kapacity RS 3000 m³ / h, ktorá je osadená na konci obce Torysa smerom Slavkov. Výstupný pretlak plynu z regulačnej stanice je 200 kPa. Od regulačnej stanice je zrealizovaný spoločný rozvod plynu D 160 a to :Torysa - Šarišské Dravce –Krásna Lúka, s odbočením DN 100 do obce Poloma na severnom okraji obce Šarišské Dravce. Trasa plynovodu vedie pozdĺž cesty III. triedy.

Od bodu napojenia – DRS je vybudovaný STL plynovod z materiálu PE – SDR 11.Na rozvod plynu v obciach je použitý materiál plynovodu o to lineárny polyetylén PE 63-90-SDR11. STL rozvody sú umiestnené v krajniciach cesty alebo chodníkoch, kde je plyn privedený k jednotlivým spotrebiteľom. Celkové umiestnenie stavby je orientované vedľa obytnej zástavby.

STL plynové potrubia v obci sú nové a bezporuchové s kapacitnou rezervou pre rozvoj obce.

ZÁSOBOVANIE PLYNOM:

Odber plynu z kategórie Domácnosti:

Spotrebisko	Počet bytov	Bilancia potreby plynu pre domácnosti			
		varenie	prípr. TÚV	vykurovanie	spolu
		m3/h	m3/h	m3/h	m3/h
Poloma	250	32,5	50	375	457,5

Odber plynu z kategórie ORGANIZÁCIA:

Druh zariadenia	Odber m3/h
Kultúrny dom	6,0
Obecný úrad	3,5

Pohostinstvo	2,2
Obchody	10,0
Kostol	2,5
Materská škola	4,5
Základná škola	3,5
Turistická ubytovňa	2,4
Dom smútku	1,5
Spolu	36,1

Spotreba plynu pre obec:

493,6 m³ /hod

Vyťaženosť existujúcej RS 3 000 m³/hod odberom pre obec Poloma je 16 %, pretože predpokladaná celková spotreba je 493,6 m³/hod. Jednotlivé rozvody plynu vykazujú rezervy pre možnosť napojenia nových odberateľov v oblasti IBV alebo komunálnej. Vzhľadom na to, že nové rodinné domy ale aj existujúce po zateplení budú z hľadiska tepelnotechnických vlastností energeticky menej náročné, je možné predpokladať aj nižšie využitie existujúcej RS ako aj rozvodov plynu ako uvádza výpočet podľa platnej metodiky.

Návrh riešenia:

Návrh novej zástavby a infraštruktúry predpokladá doplnenie STL distribučných plynovodov v plochách navrhovanej výstavby v zmysle navrhovaného riešenia vo výkresovej dokumentácii.

NÁVRH RIEŠENIA ROZVODOV PLYNU:

Miestne plynovody v jednotlivých častiach obce budú realizované ako STL rozvody s tlakovou hladinou PN 0,2 MPa. Prípojky k jednotlivým rodinným domom budú realizované až po zriadení odberného plynového zariadenia a to prevádzkovateľom distribučných sietí. Po dobudovaní navrhovaného bytového fondu a občianskej výstavby bude existujúca regulačná stanica plynu o výkone 3 000 m³/hod na projektovaný výkon využitá na 22%.

Odpady

Všetky rodinné domy a zariadenia občianskej vybavenosti budú vybavené 110 l smetnými nádobami na zmiešaný a samostatnými nádobami alebo vrecami na separovaný odpad. Vývoz domového a separovaného odpadu bude zabezpečovať zmluvný vývozca v súlade so schváleným všeobecne záväzným nariadením o odpadoch. Tekuté odpady budú odvedené verejnou kanalizáciou do MČOV. Biologické odpady, najmä odpady zo zelene, budú recikulované kompostovaním. Na vybudovanie kompostoviska je potrebné využiť vhodné plochy na zbernom dvore.

Je potrebné odstrániť existujúce divoké skládky odpadu v okolí obce a predchádzať ich vzniku umiestňovaním verejne prístupných kontajnerov na veľkorozmerný odpad.

10. Kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti, archeologické náleziská

Obec Poloma je historické sídlo, prvá písomná zmienka o obci je z roku 1330, čo sa prejavuje aj existenciou historických pamiatok v obci a jej katastri, ktoré sú základnými hmotnými kultúrnymi pamiatkami obce.

V Ústrednom zozname pamiatkového fondu (ďalej ÚZPF), v registri nehnuteľných kultúrnych pamiatok (ďalej NKP), nie je zapísaná žiadna NKP v katastri obce Poloma. Medzi objekty vytipované na vyhlásenie za NKP bol zaradený gotický kostol sv. Trojice nachádzajúci sa v historickom jadre obce.

Krajský pamiatkový úrad Prešov určil na základe evidovaných archeologických lokalít územie s predpokladanými archeologickými nálezmi:

- historické jadro obce – územie s predpokladanými archeologickými nálezmi z obdobia stredoveku až novoveku.

Pri výkopových prácach vo vyznačenom území je potrebné splniť oznamovaciu povinnosť a prípadné nálezy odovzdať archeologickému pracovisku.

V obci sa nachádzajú objekty s architektonickými, historickými a kultúrnymi hodnotami, ktoré nie sú zapísané v ÚZPF – pôvodné drevenice, kaplnky, prístenné kríže a pod. Obec si môže v zmysle § 14 pamiatkového zákona zaviesť Zoznam pamätihodností obce. Do tejto evidencie pamätihodností možno zaradiť hnuťelné a nehnuteľné veci, kombinované diela prírody a človeka, historické udalosti, názvy ulíc, staré stromy, katastrálne a zemepisné názvy viažuce sa k histórii a osobnostiam obce.

11. Paleontologické náleziská a významné geologické lokality (napr. skalné výtvory, krasové územia a ďalšie)

Na území obce Poloma sa nenachádzajú známe paleontologické náleziská ani významné geologické lokality.

12. Iné zdroje znečistenia (hlukové pomery, vibrácie, žiarenie)

Na území obce nie sú na základe výpisu z informačného systému environmentálnych záťaží evidované žiadne potenciálne environmentálne záťažee.

Územie obce Poloma spadá do nízkeho radónového rizika, ktoré nepredstavuje riziká pre verejné zdravie.

13. Zhodnotenie súčasných environmentálnych problémov

Ovzdušie

V riešenom území nie je a nebude žiadny väčší zdroj znečistenia ovzdušia. Vykurovanie, varenie a príprava teplej úžitkovej vody v existujúcej aj navrhovanej zástavbe bude decentralizovaným systémom. Prevažujúcim palivom bude zemný plyn, doplnkovým palivové drevo a drevoštiepka. Spotrebiče budú zaradené medzi malé zdroje znečistenia ovzdušia. Žiaduce je rozvíjať využívanie obnoviteľných zdrojov energie ako sú slnečná energia a tepelné čerpadlá.

Najväčším zdrojom znečisťovania ovzdušia bude automobilová doprava a spaľovanie tuhých palív. Cesta III. triedy vedúca do obce je málo dopravné zaťažené, miera znečisťovania ovzdušia je preto nízka. Spaľovanie tuhých palív je potrebné maximálne obmedziť, prípadne používať len najmodernejšie spotrebiče a zabezpečiť ich pravidelné kontroly a revízie.

Voda

Obyvateľstvo je zásobované vyhovujúcou pitnou vodou z miestneho vodovodu. Voda v studniach v obci je prevažne dobrej kvality. Dažďové vody budú odvádzané povrchovo sústavou odvodňovacích rigolov a priekop do miestnych tokov. Pri ich vyústení je potrebné zabezpečiť zachytávanie splavením a znečisťujúcich látok do vodného toku.

Celé riešené územie leží v ochrannom pásme vodných zdrojov II. stupňa.

Odpadové vody z obce budú zbierané a odvádzané splaškovou kanalizáciou do ČOV vybudovanej v obci Torysa. Vybudovanie kanalizácie je potrebné maximálne urýchliť pre kolísajúci stav vody v studniach v obci. Studne pri rodinných domoch môžu slúžiť len ako zdroj úžitkovej vody. Aj vzhľadom na vodohospodársky význam územia a ochranu vodárenských zdrojov Prešovského skupinového vodovodu je potrebné dosiahnuť stopercentnú mieru čistenia odpadových vôd v obci.

Kanalizácia v obci bude budovaná len pre splaškové vody. Dažďové vody budú odvádzané povrchovo, sústavou odvodňovacích rigolov a priekop, do miestnych tokov. Systém odvádzania vôd však musí byť doplnený o prvky jej akumulácie a recyklácie tak, aby vznikol ucelený systém hospodárenia s vodou. Jeho úlohou je obmedziť riziko vzniku a znížiť rozsah povodní a zároveň zabezpečiť dostatok vody a vzdušnej vlhkosti v obdobiach bez zrážok. Návrh tohto systému je popísaný v kapitole Vodné hospodárstvo.

Kvalita vody v povrchových tokoch je ohrozovaná splaškovými vodami, preto je potrebné v obci vybudovať splaškovú kanalizáciu.

Pôda

V riešenom území nie sú žiadne znehodnotenú pôdy ani žiadne zdroje znečistenia pôd. Protierózne opatrenia boli vykonané najmä zriadením trvalých trávnych porastov na eróziu ohrozených plochách. Ako protierózne opatrenia slúžia aj prehrádzky na malých vodných tokoch na území obce. Ďalšie malé záchytné prehrádzky a malá vodná nádrž sú v územnom plane navrhnuté ako ochranné protipovodňové opatrenia.

V katastri obce sa nachádzajú evidované svahové deformácie (potenciálne zosuvné územia). Svahové deformácie negatívne ovplyvňujú možnosti využitia nestabilných území pre stavebné účely, preto na tento účel nie sú navrhnuté. Zosuvné územia sú plochami vyžadujúcimi zvýšenú ochranu. Vhodnosť a podmienky prípadného stavebného využitia územia s výskytom potenciálnych a stabilizovaných svahových deformácií je potrebné posúdiť a overiť inžinierskogeologickým prieskumom.

Obytné prostredie

V riešenom území sú vymedzené tieto pásma hygienickej ochrany:

- PHO vodných zdrojov II. stupňa
- PHO poľnohospodárskej farmy v šírke 100 m od ustajňovacích objektov.

Negatívnym prvkom v obytnom prostredí je niekoľko chátrajúcich objektov.

Pre skvalitnenie obytného prostredia v obci je potrebné zabezpečiť čistotu verejných priestranstiev a skvalitnenie a rozširovanie zelene. Základnou zložkou zelene v riešenom území bude okrasná, obytná a úžitková zeleň na pozemkoch rodinných domov. Je potrebné podporovať vhodné členenie pozemkov rodinných domov, vytváranie obytných a okrasných zelených plôch najmä pri starších domoch, odčleňovanie hospodárskej časti a zelene do zadnej časti pozemkov a na záhumienky v okolí obce. Odporúča sa organizovať súťaž o najkrajšiu záhradu, balkón, ulicu.

Dôležitou úlohou je zabezpečiť sadovnícky kvalitnú úpravu vybavenostného centra obce, okolia kostola, areálov materskej školy a miestnych cintorínov. V rámci úprav verejných priestranstiev a areálov občianskej vybavenosti je potrebné spracovať aj kvalifikovaný návrh sadových úprav, ktorý zabezpečí kvalitný estetický výsledok, vhodný výber rastlín a nízke náklady na údržbu zelene v budúcnosti.

Ostatná verejná zeleň bude čo do množstva len doplnkovou zeleňou, ale má významnú priestorotvornú, estetickú a ekologickú funkciu. V obci sú navrhované len malé parkovo upravené plochy v okolí objektov občianskej vybavenosti. Sadovými úpravami upraviť aj areály bytových domov a športového areálu. Významnú úlohu bude mať aj výsadba zelene v navrhovanom rekreačnom areáli.

Na zriaďovanie plôch verejnej zelene je potrebné využiť aj formu náhradnej výsadby za výrub drevín a zásahy do významných biotopov podľa §12 zákona o ochrane prírody. Plochami pre náhradnú výsadbu sú pozemky vo vlastníctve obce a pre navrhovanú výsadbu krajinnej zelene. Na tento účel musí Obecný úrad zabezpečiť vypracovanie projektov sadových úprav verejných priestranstiev

alebo realizácie návrhov na vytváranie prvkov územného systému ekologickej stability podľa výkresu tvorby krajiny a ochrany prírody (napr. stromoradia).

Odpady

Všetky rodinné domy a zariadenia občianskej vybavenosti budú vybavené 110 l smetnými nádobami na zmiešaný a samostatnými nádobami alebo vrecami na separovaný odpad. Vývoz domového a separovaného odpadu bude zabezpečovať zmluvný vývozca v súlade so schváleným všeobecne záväzným nariadením o odpadoch. Tekuté odpady budú odvedené verejnou kanalizáciou do MČOV. Biologické odpady, najmä odpady zo zelene, budú recikulované kompostovaním. Na vybudovanie kompostoviska je potrebné využiť vhodné plochy na zbernom dvore.

Je potrebné odstrániť existujúce divoké skládky odpadu v okolí obce a predchádzať ich vzniku umiestňovaním verejne prístupných kontajnerov na veľkorozmerný odpad.

Na území obce nie sú na základe výpisu z informačného systému environmentálnych záťaží evidované žiadne environmentálne záťaže.

III. Hodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti (predpokladané vplyvy priame, nepriame, sekundárne, kumulatívne, synergické, krátkodobé, dočasné, dlhodobé a trvalé) podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie

Samotné schválenie územnoplánovacej dokumentácie nebude mať žiadny priamy a okamžitý vplyv na životné prostredie. Územnoplánovacia dokumentácia je však priamym nástrojom na „zlepšenie životného prostredia, dosiahnutie ekologickej stability a zabezpečenie trvalo udržateľného rozvoja“ (§ 2, ods. 1, písm. j) stavebného zákona v spojitosti s ďalšími písmenami cit. odseku). V rámci územného plánu sa koordinuje využívanie územia a stanovujú podmienky ochrany a tvorby životného prostredia v súlade so zásadami trvalo udržateľného rozvoja. Dodržiavanie regulatívov územného rozvoja a zásad pre tvorbu a ochranu životného prostredia stanovených v územnom pláne obce zabezpečí dlhodobý pozitívny vplyv tohto strategického dokumentu na ochranu a tvorbu životného prostredia, zdravie obyvateľstva a zachovanie prírodných hodnôt riešeného územia.

Priamy vplyv na životné a prírodné prostredie bude mať až konkrétna realizácia stavieb a činností, prípustných podľa schváleného územného plánu. Stavby a činnosti, u ktorých je možné predpokladať významné vplyvy na životné prostredie, podliehajú ich posúdeniu podľa zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov. Takýmito stavbami a činnosťami v riešenom území by mohli byť napr. realizácia protipovodňových opatrení na vodných tokoch, výstavba vodných nádrží s výškou hrádze nad 3 m nad základovou líniou, výstavba budov pre kultúru a verejnú zábavu ak tieto budú mať úžitkovú plochu väčšiu než 2000 m², ubytovacích a stravovacích zariadení v rekreačných areáloch mimo zastavaného územia ak tieto budú mať viac než 100 stravovacích miest a viac než 50 ubytovacích miest alebo výstavba športových areálov ak tieto budú mať využiteľnú nekrytú plochu nad 5000 m². S výstavbou takých stavieb s výnimkou malej vodnej nádrže sa v územnom pláne obce Poloma nepočíta.

Riešenie územného plánu obce Poloma obsahuje návrh nových funkčných plôch resp. stavieb alebo činností:

- plochy bývania navrhované v zastavanom území obce a na plochách nadväzujúcich na zastavané územie obce, výstavbu v prielukách súčasnej zástavby
- plochy občianskej vybavenosti navrhnuté v zastavanom území obce
- plochy výrobných a skladových areálov na severnom a východnom okraji obce
- plochy súkromnej zelene (záhrady, sady), ochrannej a izolačnej zelene, krajinskej a sprievodnej zelene v zastavanom území obce a v jej okolí
- plochy rekreácie a športu na plochách nadväzujúcich na zastavané územie obce aj v samostatnej lokalite vo voľnej krajine severozápadne od obce
- turistické a cykloturistické trasy vedúce z obce do najbližších turistických cieľov a susedných obcí.

Väčšina z uvedených plôch, stavieb alebo činností nezasiahne do žiadneho chráneného územia alebo záujmového územia ochrany prírody. Čiastočne negatívny vplyv môže mať neregulovaný rozvoj rekreačných aktivít a zariadení vo voľnej krajine (turistika, chatová osada), pre ktoré je potrebné stanoviť ekologicky únosné limity v súlade s predmetom ochrany CHVÚ Levočské vrchy. Pozitívny vplyv na životné prostredie prinesie intenzívnejšie využívanie zastavaného územia obce a dobudovanie infraštruktúry zabezpečujúcej čistotu vôd.

1. Vplyvy na obyvateľstvo

Východiskový počet obyvateľov obce je 951, výhľadový počet v roku 2040 je 1000, čo je zároveň predpokladaný počet obyvateľov dotknutých vplyvmi riešenia územného plánu obce. Vzhľadom k tomu, že riešenie územného plánu obsahuje návrh výstavby objektov na zlepšenie životných podmienok obyvateľov (plochy bývania, občiansku vybavenosť, dobudovanie technického vybavenia územia), využitie prírodného potenciálu na rozvoj rekreácie a športu ako aj návrh na ochranu zložiek životného prostredia (výstavba splaškovej kanalizácie, protipovodňové opatrenia, opatrenia na boj proti suchu, výsadba zelene) nie je predpoklad, že by tieto stavby

a činnosti (okrem samotnej doby výstavby) negatívne ovplyvnili tam bývajúce obyvateľstvo. Zóna výrobných a skladových zariadení je v dostatočnej vzdialenosti od obytných plôch a nebude negatívne ovplyvňovať ich obyvateľov. Územný plán neobsahuje návrhy, ktoré by vytvárali riziká ohrozenia zdravotného stavu obyvateľov a návštevníkov obce, naopak, obsahuje opatrenia vytvárajúce predpoklady jeho zlepšenia.

Realizáciou návrhov obsiahnutých v ÚPN sa vytvárajú podmienky na kladné sociálne a ekonomické dôsledky zlepšením podmienok bývania a zamestnanosti v obci hlavne rozšírením technickej infraštruktúry, dobudovaním občianskej vybavenosti a rozvojom cestovného ruchu, a zároveň návrhy na dotvorenie MÚSES a ďalšie ekostabilizačné opatrenia, ktoré prinášajú pozitívne riešenia na skvalitnenie ekonomických, sociálnych a ekologických podmienok pre dotknuté obyvateľstvo. Krátkodobé prechodné zhoršenie je možné počas samotnej výstavby niektorých stavieb (zvýšená hlučnosť, prašnosť, produkcia odpadov), z dlhodobého hľadiska však nepredstavuje zvýšené riziko.

2. Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery

ÚPN obce neobsahuje návrhy stavieb alebo činností majúcich negatívny vplyv na horninové prostredie v riešenom území. Realizáciou návrhov podľa územného plánu bude ovplyvnená len povrchová vrstva kvartérnych fluviálnych sedimentov – hlíny, štrky, íly.

V katastri obce Poloma nie sú evidované ložiská nerastných surovín. Lokality navrhovanej výstavby nie sú ohrozené aktívnymi ani potenciálnymi svahovými pohybmi. Územný plán chráni potenciálne zosuvné plochy v území ich vylúčením z plôch určených na výstavbu. Predpokladaná intenzita možných zemetrasení je nízka a nepredstavuje potenciálne ohrozenie ľudských aktivít.

3. Vplyvy na klimatické pomery

Realizácia stavieb a činností podľa návrhu riešenia územného plánu nevyvolá významnejšie zmeny v klimatických pomeroch obce a jej okolia. Výsadba obytnej zelene v lokalitách výstavby rodinných domov bude kompenzovať zastavenie časti dotknutých pozemkov. Výsadba krajinej zelene zníži rýchlosť vetra v prízemnej vrstve ovzdušia čím sa zníži intenzita vysušovania pôdy vetrom, možnosť veternej erózie a prašnosti ovzdušia. Vodozadržné opatrenia a ochrana alúvií vodných tokov a ich sprievodnej zelene kladným spôsobom ovplyvnia mikroklimu daného územia ochladzovaním a zvyšovaním vlhkosti vzduchu.

Čiastočný vplyv na mikroklimu územia bude mať navrhovaná výstavba malej vodnej nádrže na potoku Goduša. Akumulačná schopnosť vody v nádrži bude vplyvať na ochladzovanie mikroklimy v teplých obdobiach a otepľovanie v chladných obdobiach, odpar z vodnej hladiny bude zvyšovať vlhkosť vzduchu takmer celoročne (okrem obdobia súvisle zamrzutej vodnej hladiny).

4. Vplyvy na ovzdušie (napr. množstvo a koncentrácia emisií a imisíí)

Územný plán neobsahuje návrh žiadnych prevádzok alebo činností, ktoré by mohli významne negatívne ovplyvniť kvalitu ovzdušia. Novo navrhovaná výstavba a rekonštrukcia budov budú realizované už v súlade so sprísnenými tepelnotechnickými normami, verejné budovy a obytné budovy v nízkoenergetickom a pasívnom štandarde, a budú vo väčšej miere využívať obnoviteľné zdroje energie, čo všetko prispieje k zníženiu množstva imisíí z lokálnych tepelných zdrojov.

5. Vplyvy na vodné pomery (napr. kvalitu, režimy, odtokové pomery, zásoby)

Na vodné pomery v riešenom území budú mať vplyv najmä tieto v územnom pláne navrhované činnosti:

- protipovodňová ochrana zastavaného územia obce - na reguláciu prítoku povrchových vôd do obce je v územnom pláne navrhnuté vytvorenie ochranných opatrení. Na Polomskom a Brezovskom potoku je potrebné nad zastavaným územím obce budovať prehrádzky na spomalenie prietoku vody, v lokalitách Za jasenami a Poloma záchytnú priekopu. V zastavanom území obce je potrebné dobudovať úpravu vodných tokov na prietok Q_{100} – storočnej vody, úpravy je vhodné realizovať prírodno-krajinárskym spôsobom so zachovaním infiltrácie do podzemných vôd a sprievodnej zelene. Pozdĺž vodných tokov je nutné zabezpečiť voľný nezastavaný pás v šírke 5 m od brehovej čiary na oboch stranách vodných tokov. Ostatné úseky tokov v nezastavanom území s nevyhovujúcou kapacitou budú upravené vytvorením bermy s výslednou kapacitou toku na Q_{50} prepočítanou podľa vplyvu sústavy vodozadržných opatrení. Na väčšom toku, potoku Goduša, je severne od obce navrhnutá výstavba malej vodnej nádrže s retenčnou kapacitou na zachytenie zvýšených prietokov. Samotné úpravy tokov majú byť vegetačné, nesmú obsahovať spevnené dno, lokálne stabilizovanie brehov je možné len vegetačnými prvkami.

- realizácia vodozadržných opatrení v extraviláne ale aj v zastavanom území (vsakovacie studne, zachytávanie dažďovej vody do nádrží na úžitkovú vodu) zníži odtok z územia v období zrážok vrátane povodňových situácií a bude mať aj ekostabilizačný vplyv na súčasnú krajinu. Zahŕňa budovanie záchytných prehrádzok v erózných ryhách, udržiavanie mokradí v pramenných oblastiach, zasakovacích pásov a zelených medzí v poľnohospodárskej krajine, úpravy pozemkov s protieróznym účinkom. Na vodných tokoch ide o budovanie prehrádzok a malých vodných prahov na zníženie rýchlosti toku, a malej vodnej nádrže na potoku Goduša. Samotné úpravy tokov majú byť vegetačné, nesmú obsahovať spevnené dno, lokálne stabilizovanie brehov je možné len vegetačnými prvkami. Navrhované

opatrenia budú mať pozitívny vplyv na zväčšenie akumulačnej kapacity riešeného územia a zvýšenie zásob povrchovej aj podzemnej vody v súlade s Akčným plánom na riešenie dôsledkov sucha a nedostatku vody z r. 2018

- vybudovanie splaškovej kanalizácie v celej obci vrátane novej zástavby bude mať pozitívny vplyv na čistotu povrchových a podzemných vôd v obci a v povodí pod obcou, podmienkou je dodržiavanie prevádzkového poriadku, pravidelné kontroly a potrebná údržba zariadení
- na odvádzanie dažďových vôd bude slúžiť sústava priekop popri miestnych komunikáciách a záchytných rigolov na okraji poľnohospodárskych pozemkov. Na ochranu zastavaného územia obce pred prívalovými vodami z príľahlých svahov je potrebné na jeho okrajoch vybudovať sústavu záchytných rigolov a zasakovacích pásov.

Vybudovanie splaškovej kanalizácie a využívanie verejného vodovodu v celej obci budú mať dlhodobý pozitívny vplyv na podzemné aj povrchové vody.

6. Vplyvy na pôdu (napr. spôsob využívania, kontaminácia, pôdna erózia)

V rámci už zastavaného územia obce existujúce alebo v riešení územného plánu navrhované aktivity nebudú mať zásadný vplyv na pôdu. Na týchto plochách sa už aj dnes vo veľkej miere vyskytujú premenené antropogénne, prípadne aj spustnuté pôdy, ktoré nemajú z hľadiska prirodzenej bonity zásadný význam. V lokalitách rozšírenia súčasne zastavaného územia o nové plochy pre výstavbu budú vplyvy na pôdu zásadnejšie, bude sa jednať o plošné zábery pôdy, o jej značnú premenu vrátane zmeny bonity z prirodzenej na antropogénnu.

Všeobecne územný plán umiestňuje novú výstavbu rodinných domov prevažne do zastavaného územia obce alebo na plochy priamo nadväzujúce na zastavané územie. Rozširovanie zariadení obchodu a služieb je navrhnuté prevažne formou rekonštrukcie, nadstavieb a dostavieb súčasných objektov občianskej vybavenosti. Na rozvoj výrobných a skladových zariadení je navrhované využiť plochy na východnom okraji obce. Tieto aktivity sú navrhované prevažne na plochách súkromných záhrad alebo ornej pôdy.

Na využitie rekreačného potenciálu krajiny je navrhnutý aj rekreačný areál v lokalite Za lesnou cestou. V tejto lokalite sa pôda využíva formou trvalých trávnych porastov – lúk. Ide o plochy, ktoré nie sú vhodné na efektívnu poľnohospodársku veľkovýrobu z dôvodu nízkej úrodnosti a vyššej svažitosti. Navrhovaným spôsobom rozvoja obce bude zabezpečená ochrana pôdy v lokalitách vhodných na poľnohospodársku veľkovýrobu vo východnej časti katastra obce. Zachová sa vhodné členenie poľnohospodárske pôdy na ornú pôdu v nižšie položená a menej svažitej východnej časti katastra a trvalé trávne porasty v strednej, vyššie položená časti s väčším sklonom pozemkov.

Na zníženie rizika vodnej erózie sú navrhnuté opatrenia na spomalenie odtoku vody z územia (zasakovacie pásy, prehrádzky na vodných tokoch), veternú eróziu obmedzí navrhovaná výsadba krajinnej zelene.

7. Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy (napr. chránené, vzácne, ohrozené druhy a ich biotopy, migračné koridory živočíchov, zdravotný stav vegetácie a živočíšstva atď.)

Každá ľudská aktivita má vplyv na faunu a flóru konkrétnej lokality a dôsledky aj na širšie územie, a preto aj aktivity súvisiace s navrhovaným rozvojom obce Poloma budú mať vplyv na prírodné prostredie v rôznej miere významnosti. Najväčší vplyv budú mať ďalšie rozšírenie zastavaného územia obce a výhľadová výstavba malej vodnej nádrže.

Výstavba objektov rodinných domov a podnikateľských zariadení na nových plochách bude znamenať stratu stanovísk, pobytových možností resp. hniezdnych možností pre rastliny a živočíchy viazané na pôvodné prírodné prostredie. Vzhľadom na veľkosť a polohu novo zastavovaných plôch ide o nepodstatný zásah a stratu, lebo ide o plochy pod silným antropogénnym tlakom už v súčasnosti. Rozšírenie urbanizovaného prostredia prináša na druhej strane zlepšenie podmienok pre živočíchy, viazané na urbánne prostredie, ako sú skokan hnedý (*Rana temporaria*), ropucha bradavičnatá (*Bufo bufo*), lastovička domová (*Hirundo rustica*), belorítka domová (*Delichon urbica*), žltouchost domový (*Phoenicurus ochruros*), hrdlička záhradná (*Streptopelia decaocto*), vrabec domový (*Passer domesticus*), plamienka driemavá (*Tyto alba*), kuvik plačlivý (*Athene noctua*), mačka domáca (*Felis silvestris catus*).

Úpravy vodných tokov nebudú mať významný negatívny vplyv na organizmy tam žijúce, na biodiverzitu, pobrežné biotopy a na funkciu biokoridoru. Sú navrhované formou vegetačnej úpravy brehov upraveného koryta na prietok Q_{100} – storočnej vody v zastavanom území a Q_{50} – päťdesiat ročnej vody mimo zastavané územie. Tieto opatrenia je vhodné doplniť úpravou dna stabilizačnými prahmi a obnovou líniovej pobrežnej zelene, čím sa minimalizujú predchádzajúce negatívne zásahy do vodného toku.

Výrazný vplyv na miestnu faunu, flóru a ich biotopy bude mať prípadná výstavba VN Poloma, ktorá zásadne zmení biotopy v zátopovom území a ovplyvní pôvodné biotopy v širšom okolí najmä zmenou mikroklimy. Pôvodné biotopy v zátopovom území zaniknú a vznikne nový, nepôvodný biotop podobný prírodným jazerám, čím sa zvýši biodiverzita územia.

V riešenom území nie sú zdokumentované významnejšie **migračné koridory** suchozemských živočíchov. Predpokladanými sú koridor vedúci hrebeňom Levočských vrchov a koridor vedúci lúkami na okraji lesa. Funkciu tejto migračnej trasy môže sezónne negatívne ovplyvniť výstavba chatovej osady v lokalite Za lesnou cestou.

Stabilizácia existujúcich a vytvorenie nových plôch zelene (krajinnej, sprievodnej, ochrannej, izolačnej, ale aj obytnej a rekreačnej) je vo všeobecnosti prínosom pre zlepšenie kvality biodiverzity územia, osobitne z hľadiska možnosti obsadzovania územia niektorými chránenými druhmi rastlín a živočíchov z blízkych lokalít v pohorí Levočské vrchy.

8. Vplyvy na krajinu - štruktúru a využívanie krajiny, scenériu krajiny

---

Nové funkčné plochy, stavby a činnosti, navrhované v územnom pláne, nebudú negatívne vplyvať na krajinu a jej scenériu. Sú umiestnené prevažne v nadväznosti na súčasne zastavané plochy, preto nenarušia celkový ráz málo urbanizovanej krajiny v podhorí Levočských vrchov a jej vnímanie aj z dôvodu, že sa nejedná o plošne rozsiahle návrhy.

9. Vplyvy na chránené územia a ochranné pásma [napr. chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, európska sústava chránených území (NATURA 2000), národné parky, chránené krajinné oblasti, chránené vodohospodárske oblasti], na územný systém ekologickej stability

---

V katastrálnom území obce Poloma sa nenachádzajú žiadne územia s vyšším ako základným stupňom ochrany.

Z prvkov sústavy NATURA 2000 do katastrálneho územia obce zasahuje Chránené vtáčie územie Levočské vrchy S 1. stupňom ochrany podľa zákona o OPK. V SKCHVÚ051 Levočské vrchy leží západná zalesnená časť katastrálneho územia obce, mimo je zastavané územie obce a poľnohospodárske pozemky v strednej a východnej časti územia obce. V CHVÚ sú predmetom ochrany biotopy výskytu a najmä lokality hniezdenia druhov vtákov európskeho významu a sťahovavých druhov vtákov. V návrhu územného plánu sa na území CHVÚ navrhuje výstavba vodojemu pre akumuláciu vody z existujúceho vodárenského zdroja (zachyteného prameňa) Pod Čiernou horou. Na využitie rekreačného potenciálu krajiny je navrhnuté vyznačenie turistických a cyklistických trás po existujúcich lesných cestách vrátane vyhladkového miesta na Uboči. Pohyb turistov môže byť zdrojom vyrušovania hniezdiacich vtákov, z hľadiska jeho predpokladanej nízkej intenzity bude tento vplyv minimálny. Už mimo vlastné územie CHVÚ ale na jeho hranici je navrhnutý malý rekreačný areál Za lesnou cestou. Jeho základom budú malá chatová osada a plocha pre verejne prístupné rekreačné zariadenia – lyžiarsky svah pre zimné a cyklistický park pre letné športy. Lyžiarsky svah neohrozuje predmet ochrany v CHVÚ, lebo je využívaný mimo dobu hniezdenia vtákov. Využívanie cyklistického parku môže spôsobiť vyrušovanie hniezdiacich poľných vtákov, toto riziko je potrebné zhodnotiť podľa podrobného ornitologického prieskumu dotknutej lokality v aktuálnej dobe prípravy výstavby strediska ako súčasť posudzovania vplyvov na životné prostredie (EIA) tejto stavby. V prípade preukázania hniezdísk druhov z predmetu ochrany na území CHVÚ aj v tejto bufrovej zóne je možné zabezpečiť ich ochranu úpravou návštevného a prevádzkového poriadku cyklistického parku.

Podľa R – ÚSES okresu Sabinov na územie obce Poloma zasahuje Nadregionálne biocentrum Tichý Potok, do ktorého patria lesné biotopy okraja Levočských vrchov v západnej časti katastra obce. V rámci spracovania územného plánu obce je navrhnutý miestny územný systém ekologickej stability, predmetom ktorého je vyznačenie reálnych prvkov ekologickej stability na miestnej úrovni. Pre zapojenie nadradených a lokálnych prvkov do lokálneho systému ekologickej stability sú využité plochy biotopov národného a európskeho významu a krajinné zelene. Ako súčasť riešenia ekologickej rovnováhy súčasnej krajiny je navrhnuté zachovať inundačné územia a prirodzenú vegetáciu vodných tokov. Prvky ÚSES na všetkých hierarchických úrovniach ako aj ostatné záujmové územia ochrany prírody a krajiny sú vyznačené vo výkrese ochrany prírody a krajiny. Všetky vymedzené prvky ÚSES sú akceptované ako záujmové územia ochrany prírody a ako územia s ekostabilizačnou funkciou. Návrh územného plánu vytvára predpoklad pre dlhodobý pozitívny vplyv na navrhnutý lokálny ÚSES lebo legislatívne obmedzuje možnosť negatívneho ovplyvňovania jeho prvkov nežiadúcimi antropickými zásahmi.

10. Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, vplyvy na archeologické náleziská

Na území obce sa nachádza územie s evidovanými a predpokladanými archeologickými nálezmi, ktorými je historické jadro obce. Jeho ochranu v územnom a stavebnom konaní zabezpečuje príslušný orgán ochrany pamiatkového fondu (Krajský pamiatkový úrad v Prešove). Negatívne vplyvy na toto územie sa z dôvodu realizácie v územnom pláne navrhnutých aktivít pri dodržaní pamiatkového a stavebného zákona nepredpokladajú. Nie sú vylúčené nálezy zatiaľ neznámych archeologických objektov aj mimo známu archeologickú lokalitu, preto je potrebné každý prípadný nález pri stavebnej aktivite ohlásiť Krajskému pamiatkovému úradu Prešov.

11. Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality

---

Na území obce Poloma nie sú známe paleontologické náleziská ani významné geologické lokality, preto tieto vplyvy neskúmame.

12. Iné vplyvy

Iné vplyvy na životné prostredie, vyvolané realizáciou územnoplánovacej dokumentácie, sa nepredpokladajú.

13. Komplexné posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a ich porovnanie s platnými právnymi predpismi

---

Dokumentácia ÚPN obce Poloma je vypracovaná v súlade s § 2 ods. 1 písm. g) zákona č. 50/1976 Zb. (stavebný zákon), ktorý stanovuje, že územné plánovanie „určuje zásady využívania prírodných zdrojov, podmienok územia a celého životného prostredia, aby sa činnosťami v ňom neprekročilo únosné zaťaženie územia, aby sa vytvárala a udržiavala ekologická stabilita krajiny“.

Všetky stavby a činnosti navrhované v ÚPN obce budú mať určitý vplyv na životné prostredie. Navrhované zásady a regulatívy pre rozvoj obce a využívanie jej územia majú za hlavný cieľ dlhodobu kladne vplývať na tvorbu životného prostredia obyvateľov a návštevníkov obci. Na úrovni územného plánu, najmä jeho plošného vymedzovania navrhovaných funkčných plôch, stavieb a činností s cieľom skvalitňovania životného prostredia, nie je predpoklad ich významnejšieho negatívneho vplyvu ani na prírodné prostredie.

Z hľadiska významnosti pre tvorbu a ochranu životného prostredia v riešenom území je najdôležitejším navrhovaným opatrením výstavba splaškovej kanalizácie pre zabezpečenie odvádzania a čistenia znečistených vôd z obce.

Pri spracovaní návrhu územného plánu musia byť dodržané súvisiace platné právne predpisy počnúc zákonom č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov. Dodržiavanie platnej legislatívy je zabezpečené aj procesom prerokovania s dotknutými orgánmi a organizáciami, posudzujúcimi návrh územného plánu aj z hľadiska dodržiavania legislatívy príslušnej k predmetu ich činností. Regulácia činností a stavieb realizovaných v budúcnosti podľa návrhu ÚPN obce musí byť zabezpečená tak, aby sa minimalizoval ich negatívny vplyv na životné prostredie aj dodržaním ustanovení aktuálnych právnych predpisov uplatňujúcich sa v ochrane a tvorbe životného prostredia:

- v oblasti komplexnej ochrany životného prostredia:

zákon č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie (EIA)

- na úseku ochrany ovzdušia:

zákon č. 137/2010 Z.z. o ochrane ovzdušia

vyhláška MŽP SR č. 31/2006 Z.z., ktorou sa ustanovujú národné emisné stropy a celkové množstvo kvôt znečisťujúcich látok

vyhláška MŽP SR č. 314/2010 Z.z., ktorou sa ustanovuje obsah programu znižovania emisií zo stacionárnych zdrojov znečisťovania ovzdušia a obsah údajov a spôsob informovania verejnosti

vyhláška MP, ŽPaRR SR č. 356/2010 Z.z., ktorou sa ustanovuje obsah programu znižovania emisií zo stacionárnych zdrojov znečisťovania ovzdušia a obsah údajov a spôsob informovania verejnosti

- na úseku ochrany vôd:

zákon č. 364/2004 Z.z. o vodách (vodný zákon)

zákon č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami

zákon č. 538/2005 Z.z. o prírodných liečivých vodách, prírodných liečebných kúpeľoch, kúpeľných miestach a prírodných minerálnych vodách

zákon č. 139/2002 Z.z. o rybárstve

znesenie Vlády SR č. 110/2018 k materiálu „H2Odnota je voda – akčný plán na riešenie dôsledkov sucha a nedostatku vody“

na úseku ochrany pôdneho fondu a ochrany lesa:

zákon č. 220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy

zákon č. 326/2005 Z.z. o lesoch

zákon č. 279/2009 Z.z. o poľovníctve

- na úseku ochrany prírody a krajiny:

zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny

vyhláška MŽP SR č. 24/2003 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z.z.

- na úseku odpadového hospodárstva:

zákon č. 223/2001 Z.z. o odpadoch

vyhláška MŽP SR č. 238/2001 Z.z. o vykonaní niektorých ustanovení zákona o odpadoch

vyhláška MŽP SR č. 234/2001 Z.z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov

vyhláška MŽP SR č. 409/2002 Z.z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška MŽP SR č. 234/2001 Z.z.

- na úseku hluku:

Nariadenie vlády SR č. 339/2006 Z.z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií

- na úseku pamiatkovej starostlivosti:

zákon č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu

- na úseku ochrany zdravia:

zákon č. 596/2002 Z.z. o ochrane zdravia ľudí

- na úseku banskej činnosti

zákon č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon).

14. Zhodnotenie splnenia požiadaviek zo stanovísk k oznámeniu

V rozsahu hodnotenia vplyvov návrhu strategického dokumentu „Územný plán obce Poloma“, stanovenom Okresným úradom v Sabinove, sú uvedené špecifické požiadavky zo stanovísk k oznámeniu. V stanoviskách dotknutých orgánov a organizácií, doručených k oznámeniu o strategickom dokumente, boli uvedené nasledujúce požiadavky:

14.1. Ministerstvo životného prostredia SR, Odbor štátnej ochrany prírody a krajiny, Sekcia ochrany prírody, biodiverzity a krajiny, Nám. Ľ. Štúra 35/1, Bratislava (č. 7485/2020-6.3 22285/2020 zo dňa 13.4.2020):

"Sekcia má k samotnému návrhu strategického dokumentu nasledovné pripomienky:

- doplniť vyznačenie hranice záplavovej čiary do výkresov
- návrh funkčnej plochy bývania nevymedzovať na parcely s druhom pozemku vodná plocha (napr. parcela č. KN-C 666)
- do popisu lokálneho biocentra LBc Kamence uviesť informáciu, že súčasťou tohto biocentra s lúčnymi plochami má byť i plánovaná vodná plocha
- plochy vymedzené ako lokálny biokoridor LBk Polomský potok (výkres č.7) žiadame v komplexnom výkrese č.3 vyznačiť napr. ako „plochy krajiny zelene“, a to z dôvodu, aby bolo zrejmé, že plochy LBk plnia významnú ekostabilizačnú funkciu a že tieto plochy by v budúcnosti nemali byť určované ako plochy pre akúkoľvek plošnú zástavbu
- zosúladiť vymedzenie lokálneho biocentra LBc Za lesnou cestou s vymedzením navrhovanej plochy športu graficky, alebo určením záväzných regulatívov pre plochu športu, ktorými by mala byť limitovaná akákoľvek zástavba na ploche biocentra.

Pripravovaný strategický dokument „Územný plán obce Poloma“ podlieha povinnému posudzovaniu v zmysle zákona č. 24/2003 Z. z. Sekcia si v rámci určenia rozsahu hodnotenia uplatňuje nasledovnú špecifickú požiadavku:

- vyhodnotiť vplyvy navrhovaných aktivít na Chránené vtáčie územie Levočské vrchy (SKCHVÚ051) a na prvky územného systému ekologickej stability.“

Zhodnotenie: uvedené pripomienky je potrebné uviesť v záverečnom stanovisku a zapracovať do konečného návrhu územného plánu obce. Vyhodnotenie vplyvov na CHVÚ051 je uvedené v kapitole III.9 tejto hodnotiacej správy, požiadavka je splnená.

14.2. Ministerstvo životného prostredia SR, odbor štátnej geologickej správy (č. 195050/2020):

"1. V katastrálnom území obce Poloma (ďalej len „predmetné územie“) je zaregistrovaný výskyt potenciálnych zosuvov, stabilizovaného zosuvu, stabilizovaného zosuvu s potenciálnymi formami a aktívneho zosuvu. Nestabilné je aj bezprostredné okolie zaregistrovaných svahových deformácií. Hodnotenú územie patrí do rajónu potenciálne nestabilných až nestabilných území. Územie je citlivé na väčšie antropogénne zásahy.

Orgány územného plánovania sú podľa § 20 ods. 1 geologického zákona povinné v textovej a grafickej časti územnoplánovacej dokumentácie zohľadniť výsledky geologických prác, v konkrétnom prípade výsledky inžinierskogeologického prieskumu spracované v záverečnej správe: Atlas máp stability svahov SR v M 1 : 50 000 (Šimeková, Martinčeková a kol., 2006), ktorý je prístupný na mapovom serveri Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra Bratislava. Na webových stránkach sú dostupné aj ďalšie údaje a informácie o zaregistrovaných svahových deformáciách:

http://www.geology.sk/new/sk/sub/Geoisnomenu/geof/atlas_st_sv, <http://apl.geology.sk/geofond/zosuvy/> a <http://apl.geology.sk/atlassd/>

Svahové deformácie v predmetnom území negatívne ovplyvňujú možnosti využitia územia pre stavebné účely.

2. Predmetné územie spadá do stredného radónového rizika, tak ako je to zobrazené na priloženej mape. Stredné radónové riziko môže negatívne ovplyvniť možnosti ďalšieho využitia územia.

3. Informácie o geotermálnej energii v predmetnom území sú k dispozícii na webovej stránke Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra – aplikácia Atlas geotermálnej energie <http://apl.geology.sk/mapportal/#/aplikacia/14>.

Podľa § 20 ods. 3 geologického zákona ministerstvo vymedzuje ako riziká stavebného využitia územia:

a) výskyt potenciálnych, stabilizovaných a aktívnych zosuvov. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom potenciálnych a stabilizovaných zosuvov je potrebné posúdiť a overiť inžinierskogeologickým prieskumom. Územia s výskytom aktívnych svahových deformácií nie sú vhodné pre stavebné účely.

b) výskyt stredného radónového rizika. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného radónového rizika je potrebné posúdiť podľa zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky č. 98/2018 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obmedzovaní ožiarenia pracovníkov a obyvateľov z prírodných zdrojov ionizujúceho žiarenia."

Zhodnotenie: V návrhu územného plánu sú uvedené informácie o zosuvných územiach a radónovom riziku v súlade so stanoviskom OŠGS MŽP SR. Územný plán chráni potenciálne zosuvné plochy v území ich vylúčením z plôch určených na výstavbu. Lokality súčasnej ani navrhovanej výstavby nie sú ohrozené aktívnymi ani potenciálnymi svahovými pohybmi. Potreba posúdenia novej výstavby podľa zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky č. 98/2018 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obmedzovaní ožiarenia pracovníkov a obyvateľov z prírodných zdrojov ionizujúceho žiarenia je uvedená v smernej aj záväznej časti územného plánu. Požiadavky MŽP OŠGS sú splnené.

14.3. Ministerstvo hospodárstva SR, odbor podnikateľského prostredia a inovácií, odbor podnikateľského prostredia, Mlynské Nivy 44/a, 827 15 , Bratislava 2012 (14786/2020-3420-24369):

"Pri riešení záujmového územia odporúčame dbať na zabezpečenie ochrany nerastného bohatstva v zmysle zákona č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva v znení neskorších predpisov a na súlad s platnou energetickou legislatívou v zmysle zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov."

Zhodnotenie: na území obce sa nenachádzajú žiadne evidované ložiská nerastných surovín. Pri návrhu energetického hospodárstva sú dodržané ustanovenia zákona o energetike, rešpektované ochranné pásma energetických sietí a preferované obnoviteľné zdroje energie. Požiadavky MH SR sú splnené.

14.4. Slovenský vodohospodársky podnik, š.p., OZ Košice (č. CS SVP OZ KE 2046/2020/2 zo dňa 20.4.2020):

"Intravilánom obce preteká Polomský potok, bezmenný pravostranný prítok Polomského potoka (Čierny) a severne od zastavanej časti obce bezmenný pravostranný prítok Goduše (Kotlinský). Ide o vodné toky s nedostatočnou kapacitou koryta na odvedenie Q_{100} ročnej veľkej vody. V centre obce v úseku pri kostole preteká Polomský potok prekrytým úsekom. Vzhľadom nato, že obec leží v svahovitom území v sklonitom teréne, v prípade extrémnych privalových zrážok nie je možné vylúčiť priebeh bleskových povodní s krátkym trvaním, pričom môže dôjsť v určitých úsekoch aj k vyliatiu vody z koryt uvedených tokov.

Z uvedeného dôvodu odporúčame pri výstavbe v blízkosti tokov: Polomský potok, bezmenný pravostranný prítok Polomského potoka a bezmenného pravostranného prítoku toku Goduša, zabezpečiť individuálnu protipovodňovú ochranu objektov.

Z hľadiska ochrany vodných pomerov žiadame navrhnúť opatrenia na zadržanie povrchového odtoku dažďových vôd zo spevnených plôch v prípade nových lokalít určených na zástavbu (z komunikácií, spevnených plôch, a striech RD, prípadne iných stavebných objektov) na pozemku stavebníka tak, aby nedochádzalo k zhoršeniu odtokových pomerov v recipiente.

V prípade, že v navrhovaných lokalitách toho času nie je vybudovaná verejná kanalizácia, do doby jej zrealizovania žiadame riešiť záchyt produkovaných splaškových odpadových vôd z pozemkov rodinných domov vo vodotesných žumpách a zmluvne zabezpečiť ich vývoz na funkčnú ČOV, technologicky a kapacitne vyhovujúcu na zneškodňovanie žumpových vôd.

Pri riešení odvádzania dažďových vôd z predmetného územia obce žiadame dodržať podmienky platnej legislatívy. Upozorňujeme, že vodný zákon vyžaduje zariadenia na zachytávanie plávajúcich látok u vôd z povrchového odtoku pred ich vypustením do povrchových vôd a pri vypúšťaní vôd z povrchového odtoku do povrchových alebo do podzemných vôd s obsahom znečisťujúcich látok aj vybudovanie zariadenia na zachytávanie znečisťujúcich látok (§ 36 ods. 17 a § 37 zákona č. 364/2004 Z.z. v znení zákona č. 49/2014 Z. z.). Bližšie požiadavky na vypúšťanie vôd z povrchového odtoku ustanovuje § 9 NV SR č. 269//2010 Z.z.."

Zhodnotenie: uvedené pripomienky budú súčasťou vyhodnotenia pripomienok k návrhu územného plánu podľa zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov a zapracované do konečného návrhu územného plánu obce.

14.5. Regionálna veterinárna a potravinová správa Prešov (č.53/2020 zodňa 15.4.2020):

"V predmetnom území nie sú dotknuté záujmy RVPS Prešov."

IV. Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie

V návrhu územného plánu sú stanovené aj zásady tvorby a ochrany životného prostredia v obci pre jeho jednotlivé základné zložky:

Ovzdušie

V riešenom území nie je a nebude žiadny väčší zdroj znečistenia ovzdušia. Vykurovanie, varenie a príprava teplej úžitkovej vody v existujúcej aj navrhovanej zástavbe bude decentralizovaným systémom. Prevažujúcim palivom bude zemný plyn, spotrebiče budú zaradené medzi malé zdroje znečistenia ovzdušia. Žiaduce je rozvíjať využívanie obnoviteľných zdrojov energie ako sú slnečná energia a tepelné čerpadlá.

Najväčším zdrojom znečisťovania ovzdušia bude automobilová doprava a spaľovanie tuhých palív. Cesta III. triedy vedúca do obce je málo dopravné zaťažená, miera znečisťovania ovzdušia je preto nízka. Spaľovanie tuhých palív je potrebné maximálne obmedziť, prípadne používať len najmodernejšie spotrebiče a zabezpečiť ich pravidelné kontroly a revízie.

Voda

Odpadové vody z obce budú zbierané a odvádzané splaškovou kanalizáciou do ČOV vybudovanej v obci Torysa. Vybudovanie kanalizácie je potrebné maximálne urýchliť pre ochranu vodných zdrojov v susedných katastrach obcí Brezovica a Torysa. Studne pri rodinných domoch môžu slúžiť len ako zdroj úžitkovej vody. Aj vzhľadom na vodohospodársky význam územia a ochranu vodárenských zdrojov Prešovského skupinového vodovodu je potrebné dosiahnuť stopercentnú mieru čistenia odpadových vôd v obci.

Kanalizácia v obci bude budovaná len pre splaškové vody. Dažďové vody budú odvádzané povrchovo, sústavou odvodňovacích rigolov a priekop, do miestnych tokov. Systém odvádzania vôd však musí byť doplnený o prvky jej akumulácie a recyklácie tak, aby vznikol ucelený systém hospodárenia s vodou. Jeho úlohou je obmedziť riziko vzniku a znížiť rozsah povodní a zároveň zabezpečiť dostatok vody a vzdušnej vlhkosti v obdobiach bez zrážok.

Pôda

V riešenom území nie je navrhované žiadne zariadenie alebo prevádzka ohrozujúca čistotu alebo kvalitu pôd. Jednotliví stavebníci sú povinní sňať ornicu z plochy stavby, vhodne ju skladovať počas výstavby a použiť ju na sanáciu okolia postavených objektov alebo iných málo úrodných plôch.

Odpady

Všetky rodinné domy a zariadenia občianskej vybavenosti budú vybavené 110 l smetnými nádobami na vlastných pozemkoch. Vývoz domového odpadu zabezpečuje zmluvný vývozca v súlade so schváleným všeobecne záväzným nariadením obce o odpadoch. Tento vývozca zabezpečuje aj zber separovaného odpadu. Tekuté odpady budú odvedené verejnou kanalizáciou do MČOV. Biologické odpady, najmä odpady zo zelene, budú reciklované kompostovaním. Na vybudovanie kompostoviska je potrebné využiť vhodné plochy na zbernom dvore.

Je potrebné odstrániť existujúce divoké skládky odpadu v okolí obce a predchádzať ich vzniku umiestňovaním verejne prístupných kontajnerov na veľkorozmerný odpad.

Zeleň

Základnou zložkou zelene v riešenom území bude okrasná, obytná a úžitková zeleň na pozemkoch rodinných domov. Je potrebné podporovať vhodné členenie pozemkov rodinných domov, vytváranie obytných a okrasných zelených plôch najmä pri starších domoch, odčleňovanie hospodárskej časti a zelene do zadnej časti pozemkov a na záhumienky v okolí obce. Odporúčame organizovať súťaž o najkrajšiu záhradu, balkón, ulicu.

Dôležitou úlohou je zabezpečiť sadovnícky kvalitnú úpravu vybavenostného centra obce, okolia kostola, areálov materskej školy a miestnych cintorínov. V rámci úprav verejných priestranstiev a areálov občianskej vybavenosti je potrebné spracovať aj kvalifikovaný návrh sadových úprav, ktorý zabezpečí kvalitný estetický výsledok, vhodný výber rastlín a nízke náklady na údržbu zelene v budúcnosti.

Ostatná verejná zeleň bude čo do množstva len doplnkovou zeleňou, ale má významnú priestorotvornú, estetickú a ekologickú funkciu. V obci sú navrhované len malé parkovo upravené plochy v okolí objektov občianskej vybavenosti. Sadovými úpravami navrhujeme upraviť aj areály bytových domov a športového areálu. Významnú úlohu bude mať aj výsadba zelene v navrhovanom rekreačnom areáli.

Prírodnú zeleň v riešenom území predstavujú lesné porasty, lúky a pasienky a sprievodná líniová zeleň pozdĺž vodných tokov a eróznych rýh. Túto zeleň je potrebné chrániť, má významnú pôdochrannú a ekologickú funkciu. Obmedzenie výskytu burinných druhov sa dosahuje dosadbou krovín a drevín a vykášaním okrajov porastov. Pobrežné lužné porasty majú bioekologickú, priestorotvornú a klimatickú funkciu aj v zastavanom území obce. Najvýznamnejšími prvkami krajiny zelene sú lesy na horskom chrbte Čiernej hory, ktoré sú súčasťou regionálneho biocentra.

Pôvodne scelené veľké poľnohospodárske plochy v okolí obce sú prakticky bez akejkoľvek krajiny zelene. Preto územný plán rieši obnovu krajiny v katastri obce výsadbou stromoradií pozdĺž účelových ciest a hraníc pozemkov, ale aj solitérných drevín na plochách trvalých trávnych porastov. Pri výsadbe krajiny zelene ale aj verejnej zelene treba používať len domáce druhy drevín a krovín, ktoré sú ekologicky a esteticky vhodnejšie a vyžadujú menšiu starostlivosť a náklady na údržbu ako cudzokrajné rastliny.

Na zriaďovanie plôch verejnej zelene je potrebné využiť aj formu náhradnej výsadby za výrub drevín a zásahy do významných biotopov podľa §12 zákona o ochrane prírody. Na tento účel musí Obecný úrad zabezpečiť vypracovanie projektov sadových úprav verejných priestranstiev alebo realizácie návrhov na vytváranie prvkov územného systému ekologickej stability podľa výkresu tvorby krajiny a ochrany prírody (napr. stromoradia).

Ochrana prírody

Celé k.ú. Poloma leží v prvom stupni územnej ochrany v zmysle zákona o ochrane prírody. Z prvkov sústavy NATURA 2000 do katastrálneho územia obce zasahuje Chránené vtáčie územie Levočské vrchy s 1. stupňom ochrany, do ktorého patria lesné pozemky v západnej časti katastra. Z prvkov sústavy NATURA 2000 do katastrálneho územia obce zasahuje Chránené vtáčie územie Levočské vrchy. Na území CHVÚ 051 Levočské vrchy nie sú navrhované žiadne stavby ohrozujúce predmet ochrany v CHVÚ. Hniezdiace vtáčstvo môžu čiastočne rušiť užívatelia navrhovaných turistických a cyklistických trás, vedúcich po lesných cestách. V prípade preukázania hniezdísk druhov z predmetu ochrany na území CHVÚ v dotknutom území je možné zabezpečiť ich ochranu vydaním príslušnej vyhlášky orgánom ochrany prírody s odbornými stanovami a podmienkami a obmedzeniami.

Ako súčasť riešenia ekologickej rovnováhy súčasnej krajiny je navrhnuté zachovať inundačné územia a prirodzenú vegetáciu miestnych vodných tokov.

V. Porovnanie variantov (vrátane porovnania s nulovým variantom)

1. Tvorba súboru kritérií a určenie ich dôležitosti na výber optimálneho variantu

Kritériami pre hodnotenie navrhovanej územnoplánovacej dokumentácie ako celku prihliadajúc na v nej navrhované aktivity sú problémy existujúceho a navrhovaného urbanizovaného prostredia. Ide o priestorový a funkčný vzťah vplyvov rozloženia navrhovaných aktivít na jednej strane a prijateľnosti činností pre obec, k tvorbe o ochrane životného prostredia vrátane prírodného prostredia na strane druhej. Výber optimálneho variantu predstavuje komplexnú kategóriu, vyplývajúcu zo zhodnotenia viacerých vplyvov, dôsledkov a dopadov, ako sú:

- vplyv na obyvateľstvo, predovšetkým na jeho zdravie a pohodu
- vplyvy na jednotlivé zložky životného prostredia
- vplyvy na prírodu, chránenú prírodu a ekologickú stabilitu
- vplyvy na krajinu a jej historickú štruktúru
- environmentálne dôsledky
- sociálne – ekonomické dôsledky
- územno – technické dopady
- širšie územné vplyvy a potreby regiónu.

2. Porovnanie variantov

Porovnanie návrhu ÚPN s nulovým variantom

Vzhľadom na historický vývoj, súčasný stav, technické a prírodné podmienky, najmä morfológiu a reliéf terén riešeného územia, to znamená priestorové možnosti rozvoja obce, nie je možné územný plán postaviť na koncepčne rozdielnych variantoch. Prírodné existuje tzv. „nulový variant“, ktorý predstavuje súčasný stav bez pôsobenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie .

Nulový stav znamená súčasný stav využívania riešeného územia obce v rozsahu jeho súčasne zastavaného územia, aj mimo zastavané územie. Druhým variantom je plánovaný stav podľa riešeného ÚPN obce. Pri porovnaní týchto dvoch variantov je možné skonštatovať, že navrhovaný územný plán je pre rozvoj obce a jej obyvateľov výhodnejší, lebo obsahuje riešenie existujúcich aj

potenciálnych environmentálnych záťaží s cieľom eliminovať negatívne vplyvy na životné prostredie aj zdravie obyvateľstva. Vytvára tiež predpoklady na zlepšenie ekonomického postavenia obce.

Vzhľadom k súčasnej štruktúre krajiny v katastrálnom území obce, jej morfológii, reliéfu a výškovému členeniu, je obtiažne zakomponovať technické prvky navrhované v územnom pláne do krajiny tak, aby nedošlo k vplyvom na prírodné územie a druhy, vplyvom na prvky územného systému ekologickej stability, na scenériu krajiny, jej historickú štruktúru a celkové užívanie krajiny. Napriek tomu pri realizácii činností podľa územného plánu a pri súčasnom rešpektovaní záujmov ochrany a tvorby životného prostredia a ochrany prírody a krajiny môže dôjsť k prijateľnému a potrebnému kompromisu.

Predpokladané vplyvy na životné prostredie, vyplývajúce z navrhovaného územného plánu obce, spolu s opatreniami na elimináciu negatívnych vplyvov, definovaných v záväznej časti ÚPN, nezvyšujú antropogénnu záťaž v území v miere, ktorá by významne negatívne ovplyvnila súčasný stav životného prostredia obce. Naopak, obsahuje zásady a regulatívy na zlepšovanie životného prostredia a ochranu prírody a preto je odporúčaný navrhnutý územný plán.

Pri porovnaní variantov riešenia územného plánu, t.j. navrhovaným územným plánom a tzv. nulovým variantom, vychádzajú nasledujúce výsledky:

Vplyvy na obyvateľstvo - výhodnejší je návrh ÚPN

Vplyv na horninové prostredie – výsledok je indiferentný

Vplyv na klimatické prostredie – výsledok je indiferentný

Vplyvy na ovzdušie - výhodnejší je návrh ÚPN

Vplyvy na vodné pomery - výhodnejší je návrh ÚPN

Vplyvy na pôdu – výhodnejší je nulový variant

Vplyv na faunu, flóru a ich biotopy - výhodnejší je nulový variant

Vplyvy na krajinu - výhodnejší je návrh ÚPN

Vplyvy na chránené územia - výhodnejší je návrh ÚPN

Vplyvy na územný systém ekologickej stability - výhodnejší je návrh ÚPN

Vplyv na pamiatky - výhodnejší je návrh ÚPN

Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality – nehodnotí sa

Bodové porovnanie variantov:

Nulový variant – 2 body

Územný plán – 7 bodov

Indiferentný výsledok - 3 body

Poznámka: Indiferentný výsledok znamená, že zásahy do životného resp. prírodného prostredia v dôsledku aplikácie predloženého návrhu územného plánu sú nepodstatné a nemenia predmet posudzovania.

Záver: Podľa hodnotenia je jednoznačne výhodnejší variant navrhovaného územného plánu !

VI. Metódy použité v procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie a zdravie a spôsob a zdroje získavania údajov o súčasnom stave životného prostredia a zdravia

Základom hodnotenia vplyvov činností navrhovaných v územnom pláne na životné prostredie bolo vyhodnotenie súboru kritérií podľa prílohy č.5 k zákon č. 24/2006 Z.z. v znení neskorších predpisov na základe poznania krajiny a bioty riešeného územia posudzovateľom. V procese vyhodnotenia vplyvov ÚPD sa vychádzalo zo známych publikovaných informácií o území vrátane environmentálnych dokumentácií súvisiacich s problematikou obce, z vlastných poznatkov posudzovateľa o území, z konzultácií a skúseností s obdobnými dokumentáciami, ako i z limitov určených všeobecne záväznými právnymi predpismi a záväznou časťou územnoplánovacej dokumentácie.

VII. Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch, ktoré sa vyskytli pri vypracúvaní správy o hodnotení

Nedostatky pri vypracúvaní správy vyplývajú zo skutočnosti, že pre obec Poloma chýbajú niektoré konkrétne údaje, charakterizujúce merateľný stav zložiek životného prostredia a faktorov ovplyvňujúcich životné prostredie, t.j. chýbajú výsledky konkrétnych meraní resp. monitorovania územia priamo v obci a jej okolí (napr. chýbajúce konkrétne údaje z meraní o stave ovzdušia, povrchových vôd a pôdy, údaje o výskyte chránených druhov fauny a flóry a pod.).

Neurčitosti pri hodnotení vyplývajú z faktu, že posudzovanie vplyvov ÚPN na životné prostredie je predprojektovou etapou, v ktorej sa overujú limity územia z hľadiska rôznych záujmov a návrhy aktivít definované v ÚPN nie sú určené konkrétnejšími kvantifikátormi. Keďže sa posudzuje koncept územného plánu, aj jeho záverečný tvar môže byť od konceptu čiastočne odlišný. Preto na základe návrhu ÚPN ešte nie je možné podrobnejšie a presnejšie určiť, o ktoré a aké konkrétne spôsoby a metódy realizácie činností v rámci navrhovaných funkčných plôch pôjde. Detailné technické riešenia a údaje sa budú riešiť na úrovni konkrétnej projektovej prípravy stavieb.

VIII. Všeobecne záverečné zhrnutie

Obec Poloma nemala doteraz platnú územnoplánovaciu dokumentáciu. Pre riadenie rozvoja obce s cieľom zabezpečenia jej atraktívnosti pre tam bývajúce obyvateľstvo aj jej návštevníkov, zabezpečenia podmienok pre ekonomický a sociálny rast pri minimalizácii negatívnych vplyvov na životné prostredie a pri realizácii nových aktivít na území obce je nevyhnutné riadiť sa koncepčným dokumentom s jasne stanovenými priestorovými pravidlami a zásadami. Takéto požiadavky hodnotený územný plán obce spĺňa.

Jednou z hlavných funkcií územného plánu je návrh opatrení na zlepšenie podmienok pre zdravie obyvateľstva. Najdôležitejšia je naďalej funkcia obytná, podporená občianskou vybavenosťou. Jestvujúce zastavané územie bude intenzifikované na disponibilných plochách, ale navrhnuté je aj jeho rozšírenie pre umiestnenie ďalších stavieb. Návrh územného plánu zahŕňa výstavbu splaškovej kanalizácie, rozvoj verejnej a vyhradenej zelene, športových a rekreačných areálov a zariadení aj ekonomického zázemia obce.

Územný plán obce Poloma je vypracovaný v súlade s nadradenými koncepciami starostlivosti o životné prostredie, nadradenými územnoplánovacími dokumentáciami, rieši návrhy na odstránenie environmentálnych záťaží, rešpektuje doterajší historický rozvoj obce, jej charakter, územný systém ekologickej stability, chránenú prírodu a historické pamiatky.

Posudzovaný návrh územného plánu obce Poloma, vypracovaný Ateliérom Urbeko, s.r.o., odporúčame schváliť, a na základe vyhodnotenia vybraných kritérií - hodnotenia jednotlivých vplyvov na životné prostredie podľa prílohy č.5 k zákonu č. 24/2006 Z.z., časti III, odporúčame schváliť variant deklarovaný v návrhu ÚPN.

IX. Zoznam riešiteľov a organizácií, ktoré sa na vypracovaní správy o hodnotení podieľali, ich podpis (pečiatka)

Ing.arch. Vladimír Ligus, Ateliér Urbeko,s.r.o., Prešov

X. Zoznam doplňujúcich analytických správ a štúdií, ktoré sú k dispozícii u navrhovateľa a ktoré boli podkladom na vypracovanie správy o hodnotení

Použité boli informácie uvedené v podkladoch pre vypracovanie územného plánu obce (Prieskumy a rozbor), v návrhu ÚPN obce, na internetových stránkach, v dostupnej literatúre a podklady poskytnuté obecným úradom, doplnené vlastnými poznatkami a údajmi spracovateľa.

XI. Dátum a potvrdenie správnosti a úplnosti údajov podpisom (pečiatkou) oprávneného zástupcu navrhovateľa

---

V Polome dňa .....2020.

.....
Pavol Hanušovský
starosta obce